

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Činnost a hospodaření vybraných místních akčních skupin

Activity and Financial Management of Selected Local Action Groups

Student:

Heiderová Tereza

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Ostrava 2017

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Tereza Heiderová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Činnost a hospodaření vybraných místních akčních skupin**
Activity and Financial Management of Selected Local Action Groups
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Činnost místních akčních skupin v ČR a na území Moravskoslezského kraje
 3. Charakteristika a analýza hospodaření MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník
 4. Zhodnocení hospodaření vybraných místních akčních skupin v letech 2011-2015
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. 233 s. ISBN 978-80-87284-44-5.
PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2016*. Praha: Acha obec účtuje, 2016. 251 s. ISBN 978-80-905420-3-7.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 05.05.2017

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně a veškeré informační zdroje, které jsem použila v práci, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Přílohy č. 2,3 a 4 jsem převzala beze změn.

V Ostravě dne 14. 7. 2017

Tereza Heiderová

Tereza Heiderová

Obsah

Úvod	7
2 ČINNOST MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN V ČR A NA ÚZEMÍ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE.....	9
2.1 Veřejná správa.....	9
2.2 Obec	10
2.2.1 Spolupráce obcí	10
2.2.2 Formy spolupráce	12
2.2.3 Meziobecní spolupráce na regionální úrovni	13
2.2.4 Spolupráce obcí se subjekty v území	14
2.2.5 Národní struktury spolupráce obcí	14
2.2.6 Spolupráce s obcemi jiných států	15
2.3 Místní akční skupina	16
2.3.1 Základní parametry MAS:.....	17
2.4 Metoda LEADER	18
2.5 Národní síť místních akčních skupin:	19
2.5.1 Organizační struktura NSMAS:	21
2.6 Krajská sdružení MAS	22
3 CHARAKTERISTIKA A ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MAS RÝMAŘOVSKO A MAS HRUBÝ JESENÍK	23
3.1 Moravskoslezský kraj.....	23
3.1.1 Krajská síť místních akčních skupin Moravskoslezského kraje	23
3.2 Charakteristika vybraných MAS	24
3.2.1 MAS Rýmařovsko	24
3.2.2 MAS Hrubý Jeseník	26

3.2.3 Srovnání MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník	27
3.3 Organizační struktura a orgány organizace	30
3.3.1 Organizační struktura a orgány MAS Rýmařovsko	30
3.3.2 Organizační struktura a orgány MAS Hrubý Jeseník.....	32
3.3.3 Srovnání organizační struktury a orgánů MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník	34
3.4 Priority a cíle místních akčních skupin	34
3.4.1 Priority a cíle MAS Rýmařovsko	34
3.4.2 Priority a cíle MAS Hrubý Jeseník	36
3.4.3 Srovnání priorit MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník.....	37
3.5 Hospodaření místních akčních skupin.....	37
3.5.1 Hospodaření MAS Rýmařovsko	38
3.5.2 Hospodaření MAS Hrubý Jeseník.....	40
3.5.3 Srovnání hospodaření MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník	42
4 ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN V LETECH 2011-2015	44
4.1 Realizované projekty.....	44
4.2 Projekty dle sektorů.....	45
4.2.1 Projekty dle sektorů MAS Rýmařovsko.....	45
4.2.2 Projekty dle sektorů MAS Hrubý Jeseník	45
4.3 Čerpání finančních prostředků se zaměřením na Fiche	46
4.3.1 MAS Rýmařovsko.....	46
4.3.2 MAS Hrubý Jeseník	47
4.4 Komparace čerpání finančních prostředků z programu LEADER.....	48
4.4.1 MAS Rýmařovsko.....	48
4.4.2 MAS Hrubý Jeseník	50
4.5 Úspěšnost obcí v čerpání o dotace	51

4.5.1 Úspěšnost obcí MAS Rýmařovsko	51
4.5.2 Úspěšnost obcí MAS Hrubý Jeseník	52
5 ZÁVĚR.....	54
Seznam použité literatury	
Seznam zkratek	
Seznam příloh	
Přílohy	

Úvod

Spolupráce je významným vztahem ve všech oblastech lidské společnosti. Umožňuje snadněji a účinněji dosáhnout potřebných výsledků, což vychází ze synergického efektu. Z toho vyplývá, že spolupráce je jeden z klíčových faktorů regionálního rozvoje. Česká Republika se vyznačuje velkým množstvím malých obcí. Začal se zde objevovat problém, kdy malé obce neměly často dostatečné ekonomické, materiální nebo lidské zdroje, aby mohly realizovat složitější projekty a poskytovat potřebné služby pro své občany. Vstupem do Evropské Unie v roce 2004 Česká Republika začala využívat dotační prostředky v rámci metody LEADER. Místní akční skupiny získávají finanční prostředky z EU na základě regionálních projektů, které vycházejí z jejich strategických plánů území. Cílem je pomoci venkovským regionům s řešením problémů těchto oblastí, jako je podpořit místní ekonomiku, služby, společenský a kulturní život, vytvořit nová pracovní místa atd. Samozřejmě existuje několik druhů spolupráce na různých úrovních (regionální, národní a mezinárodní)

Tématem bakalářské práce bude zhodnocení činností vybraných místních akčních skupin na území Moravskoslezského kraje. Konkrétně jimi jsou MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník.

Hlavním cílem bakalářské práce bude zhodnocení přidělených finančních prostředků v rámci veřejných a soukromých subjektů, které jsou členy jednotlivých MAS. Výstupem práce bude zjištění, které subjekty jsou v rámci sledovaných MAS více podporovány z přidělených veřejných zdrojů. V rámci práce bude ověřována **hypotéza** ve znění: Mezi soukromé subjekty je v MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník rozdělováno více než 50 % celkových finančních prostředků z rozpočtu MAS za období let 2011-2015. **Dílčím cílem** práce bude zhodnocení hospodaření vybraných místních akčních skupin v letech 2011 - 2015. K naplnění cílů bude použita metoda analýzy a deskripce.

V teoretické části práce bude vymezen pojem veřejná správa a její dělení v rámci České Republiky. S tím související pojem obec a různé formy spolupráce těchto obcí, které mohou být na několika úrovních. Všechny formy spolupráce budou vyjmenovány a nejvíce bude popsána činnost místních akčních skupin. Blíže budou popsány námi vybrané místní akční skupiny MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník. Práce bude zaměřena na jejich charakteristiku. Prozkoumá historii, účel, orgány spolku a jejich činnost.

V praktické části, která bude zaměřena na zhodnocení činnosti vybraných místních akčních skupin. Budou přiblíženy realizované projekty v rámci sledovaného období a poté je bude možno porovnat. Zhodnocení bude provedeno v několika oblastech. Jedním z porovnání bude přidělení finančních prostředků do jednotlivých sektorů. Další porovnání bude zaměřeno na jednotlivé Fiche, kdy cílem bude zjistit, v rámci které Fiche věnovala MAS nejvíce finančních prostředků.

Pro vypracování teoretické i praktické části se bude vycházet z odborné literatury, informačních letáků a brožur týkající se problematiky místních akčních skupin. Stěžejní bude práce s informacemi a daty z webových stránek a oficiálních dokumentů místních akčních skupin v Moravskoslezském kraji, převážně strategických plánů a Výročních zpráv. Pro zjištění údajů proběhne konzultace s představiteli MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník.

2 ČINNOST MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN V ČR A NA ÚZEMÍ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

V této kapitole budou popsány místní akční skupiny, Národní síť místních akčních skupin a místní akční skupiny na území Moravskoslezského kraje.

2.1 Veřejná správa

Veřejná správa je činnost související s poskytováním veřejných služeb, řízením veřejných záležitostí na místní i centrální úrovni a zajišťováním záležitostí ve veřejném zájmu. Kromě této správní činnosti (vydávání správních aktů) bývají za veřejnou správu označovány taky správní orgány, které je vykonávají, tedy především úřady. Veřejná správa se dělí na veřejnou správu a samosprávu. V příloze 1 je přiložen obrázek systému veřejné správy

Veřejná správa je vykonávána ve veřejném zájmu. Činnost veřejné správy je vázána právem i ústavními zásadami ("Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsobech, které stanoví zákon")¹ Uvedená pojetí mají význam i v souvislosti s chápáním veřejného rozpočtu, jeho objemu a struktury. Veřejný rozpočet je důležitým nástrojem každé úrovně veřejné vlády, jak státu, tak jednotlivých subjektů územní samosprávy- obce, regionu pro financování jejich potřeb a úkolů, zejména pak pro zabezpečování netržních činností, ať už prostřednictvím svých neziskových organizací, či prostřednictvím veřejných zakázek u soukromého sektoru a dalších forem spolupráce, v posledních desetiletích stále častěji prostřednictvím veřejného a soukromého sektoru.²

Státní správa je činnost státu vykonávající buď přímo orgány státní správy, nebo jinými orgány, na které stát výkon státní správy v určitém rozsahu přenesl. Státní správu vykonávají především ústřední orgány státní správy, územní orgány státní správy, ostatní státní orgány a jiné k tomu oprávněné subjekty.³

Samospráva znamená, že věci veřejné spravuje jiný subjekt než stát. Jde o předání části veřejné správy nestátnímu subjektu - obci nebo vyššímu stupni samosprávy. Samospráva je vykonávána samostatně, nezávisle na státu, a to v mezích zákona. Má zákonem vymezené

¹ čl. 2 odst. 3 české Ústavy

² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

³<http://www.verejnasprava.estranky.cz/clanky/1.-verejna-sprava.html>

právo vydávat v mezích zákonů své vlastní předpisy. Hovoří se o decentralizaci veřejné správy.⁴

2.2 Obec

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporace, má vlastní majetek. Vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů⁵

Obec je základním článkem územních samospráv, základní územní samosprávný celek. Postavení obce je stále významnější, což je výsledkem probíhající decentralizace kompetencí a odpovědnosti za zabezpečování různých druhů veřejných statků pro obyvatelstvo ze státu na územní samosprávu. Obec je základní územní jednotkou státu. Tvoří ji obyvatelstvo, které společně využívá vymezené území v hranicích obce a která má právo na samosprávu zakotvené v ústavě.⁶

Pro ČR je typická rozdrobenost obcí. Určitý vliv na tento proces měly snahy o obnovení historických hranic obcí. V současné době má zhruba 80 % obcí počet obyvatel do 1000, celkově v nich žije přibližně jen 17 % obyvatel státu. Nicméně i pro tyto obyvatele je nutné zajistit a financovat v samosprávné působnosti minimální kvalitu základních lokálních veřejných statků. Rozdrobená sídelní struktura obcí v ČR neumožňuje výrazněji zvyšovat alokační efektivnost v lokálním veřejném sektoru za situace omezených zdrojů financování – rozpočtových příjmů. Stát se proto snaží omezovat další rozdělování malých obcí a současně obce motivovat k jejich slučování.⁷

2.2.1 Spolupráce obcí

Důvody pro spolupráci nejrůznějších subjektů mají základ v existenci „synergického efektu“, tedy faktu, že společně lze dosáhnout významnějšího výstupu, než kdyby každý subjekt usiloval o dosažení cíle sám. Spolupráci lze obecně považovat za součinnost určitého množství subjektů při dosahování společného cíle.

Spolupráce je významným prvkem fungování veřejné správy a nezbytný pro fungování veřejné správy a nezbytný prvek rozvoje regionů. Z hlediska zúčastněných partnerů, jim

⁴ <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=32&ht=ve%F8ejn%E1+spr%E1va>

⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., O obcích

⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

mohou být složky státní správy, jednotky samosprávy, neziskové organizace bez ohledu na jejich charakter, podnikatelský sektor či občané, můžeme rozlišit řadu forem spolupráce založených na nejrůznějších kombinacích vztahů zúčastněných subjektů a podmínek pro její naplňování. Pokud hovoříme o spolupráci v rámci veřejného sektoru, rozlišujeme situaci v rámci státní správy a samosprávy.

Jednotlivé subjekty státní správy se zabývají řízením zvláště vymezených oblastí, které spolu nejčastěji úzce souvisí, z toho plyne i nezbytnost jejich zřejmých interakcí. Vztahy mezi jednotlivými složkami státní správy lépe vystihuje slovo koordinace, jejíž náplní je zajištění vlastních úkolů tak, aby nebyly v rozporu s úkoly jiných složek. V oblasti samosprávy realizují jednotlivé subjekty svěřené úkoly specifické i komplexní povahy a spolupráce jim umožňuje dosahovat synergického efektu, zejména v oblasti úspor z rozsahu či využitím sdružování prostředků, vzájemné výpomoci či společného řešení problémů. Význam spolupráce pro jednotlivé subjekty samosprávy je podmíněn především jejich organizačními a ekonomickými možnostmi. Pro posouzení významu i forem spolupráce je vhodné rozlišovat spolupráci nejrůznějších partnerů z hlediska různých územních celků a jejich významných vztahů (v rovině centra, krajů, regionů, svazků obcí a obcí). Důležitá je i jejich spolupráce vzájemná.

Pro obce je efektivní spolupráce klíčovým faktorem jejich rozvoje. Umožňuje jim realizovat rozhodující rozvojové záměry na svěřeném území, připravovat a uskutečňovat rozvojové projekty, které by samostatně pro jednotlivé obce byly prakticky nedosažitelné, umožňuje jim tímto způsobem snížit problémy plynoucí z jejich případné malé populační velikosti či nevýhodné územní odlehlosti. Proto můžeme tvrdit, že meziobecní spolupráce je těžištěm spolupráce ve veřejné správě. Nasvědčují tomu i neustále se rozvíjející a měnící se struktury této vzájemné spolupráce. Důležitým důvodem pro navazování nejrůznějších forem spolupráce je zájem spolupracujících subjektů racionálně a efektivněji využívat vlastní disponibilní zdroje či prostředky pro dosahování stanovených cílů. Subjekty předpokládají, že výsledkem spolupráce si alespoň jeden z nich polepší, přičemž ostatní si nepohorší, nebo spíše v praxi všechny subjekty předpokládají získání nějakých výhod.

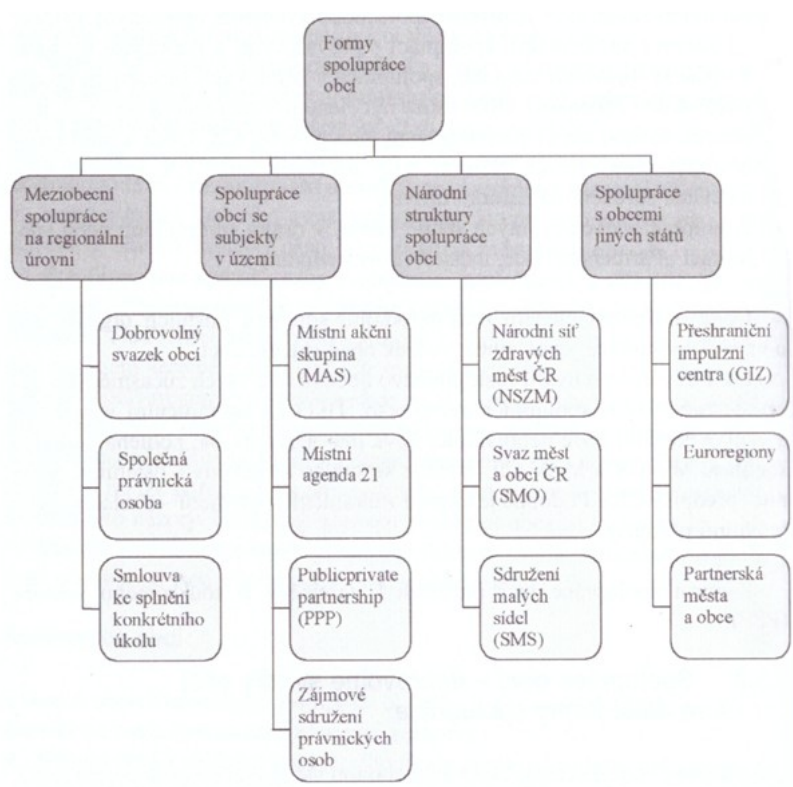
Pro úplnost je nutno uvést spolupráci napříč jednotlivými úrovněmi ve veřejné správě, která vykazuje svébytný charakter zejména kvůli různému postavení partnerů. V případě spolupráce mezi kraji a obcemi jde o vztah rozvojový, kdy kraj usiluje o zlepšení podmínek obcí, v případě spolupráce mezi státní správou a samosprávou jde zejména o vztah správní a koordinační, který souvisí se smíšeným modelem přenesené a samostatné působnosti.

Důvody obecní spolupráce mají především charakter účelový, spočívající ve spojení obcí s cílem zabezpečovat potřeby svěřené obcí ze zákona⁸ v rámci samostatné působnosti. Obce v samostatné působnosti ve svém územním obvodu pečují v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

2.2.2 Formy spolupráce

Formy spolupráce představují konkrétní právní a organizační podobu systému spolupráce, zásadní je však vztah ke konkrétnímu účelu. Můžeme je členit podle řady hledisek, z nichž nejvhodnější je kombinace členění podle území a spolupracujících subjektů (Obr. 1) Jednotlivé formy spolupráce mají různou náplň, různý obsah, které vykonávají.⁹

Obrázek 1: Schéma členění způsobů a forem spolupráce

Zdroj: GALVASOVÁ, Iva. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 978-80-86251-20-2. ISSN 80-251-20-9.

⁸ Zákon č.128/2000Sb., o obcích

⁹ GALVASOVÁ, Iva. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 978-80-86251-20-2. ISSN 80-251-20-9.

Podle zákona č.128/2000Sb., o obcích, mohou obce mezi sebou spolupracovat pouze při výkonu samostatné působnosti. Spolupráce se uzavírá na základě uzavřené smlouvy. Konkrétně mohou uzavřít smlouvu k zajištění konkrétního úkolu, vytvořit dobrovolný svazek obcí, založit právnickou osobu nebo spolupracovat s obcí jiného státu.

2.2.3 Meziobecní spolupráce na regionální úrovni

Dobrovolný svazek obcí je základní a nejtypičtější forma spolupráce obcí v České Republice, přímo uvedenou v zákoně o obcích. Vznikají pro územně ucelenou oblast, vymezenou přirozenými přírodními, technickými nebo historickými hranicemi a dalšími důležitými pojíci prvky. Vyskytují se i svazky sdružené bez principu územní celistvosti a zaměřují se např. na rozvoj určitých společných záměrů. Členy svazků mohou být pouze obce, není možné, aby ve svazku byly sdruženy i jiné právnické či fyzické osoby. Přes řadu společných rysů jsou svazky obcí značně různorodou skupinou. Liší se mohou jak účelem tak intenzitou a náplní spolupráce. Svazek obcí může společně vykonávat pouze záležitosti spadající do samostatné působnosti obcí a činnosti pro ochranu a prosazování společných zájmů obcí. Společný výkon některých úkolů snižuje administrativní zatížení obcí, což bývá velmi účelné zejména pro populačně malé obce. Předmětem činnosti svazků obcí mohou být zejména úkoly v oblastech školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu, čistoty obce, sítí technického vybavení, dopravní obslužnosti, správy majetku obcí atd.

Společná právnická osoba. V případě, že společný úkol obcí vyžaduje jejich stabilnější spolupráci, mohou obce společně založit novou právnickou osobu – obchodní společnost. Zakládání i činnost těchto právnických osob se řídí ustanovením obchodního zákoníku. V praxi se tato forma spolupráce využívá např. u dopravních podniků, tepláren, správy bytových domů, lesů a rybníků atd.

Smlouva ke splnění konkrétního úkolu. Tato forma spolupráce je poměrně nová, poprvé se objevila v roce 2000 v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Stejně jako u dobrovolného svazku obcí mohou i smlouvu ke splnění konkrétního úkolu uzavírat pouze obce. Smlouva ke splnění konkrétního úkolu může být uzavřena mezi dvěma nebo více obcemi a to na dobu určitou nebo neurčitou. Předmětem smlouvy je vždy zajištění konkrétního úkolu, který spadá do samostatné působnosti zúčastněných obcí. Zpravidla se jedná o úkol, jehož plnění přesahuje hranice obce a jehož společné plnění může mít význam i pro další obec či obce.

(např. vybudování stavby ke společnému užívání, zajištění sběru a odvozu domovního odpadu apod.).

2.2.4 Spolupráce obcí se subjekty v území

Místní akční skupiny umožňují rozvinutí principu partnerství, spočívajícího ve spolupráci různých subjektů v území. Místní akční skupiny jsou uskupení vytyčená v rámci iniciativy LEADER +, která spojují subjekty veřejného i soukromého sektoru působící v daném území. (Obce, svazky obcí, podnikatelé, nestátní neziskové organizace či neorganizované občany.). Základním prvkem metody Leader je spolupráce, zejména podpora obnovy místních komunit, posilování místní demokracie a rozhodování na nejnižší úrovni.

Místní agenda 21 (MA21) je mezinárodní program zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni, který vychází ze závěrů mezinárodního Summitu Země v Rio de Janeiro v roce 1992. Těžištěm MA21 je zapojování veřejnosti do plánování rozvoje obcí, měst a regionů. MA21 je proces, který zkvalitňováním správy věci veřejných, strategického plánování, zapojování veřejnosti a využíváním všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji v jednotlivých oblastech zvyšuje kvalitu života obyvatel a směřuje k zodpovědnosti občanů. Realizátory MA21 mohou být města, obce i regiony.

Partnerství veřejného a soukromého sektoru. Spolupráce veřejného a soukromého sektoru se může uskutečňovat různými způsoby, za různým účelem a v různém rozsahu. Jednou ze specifických forem této spolupráce je Partnerství veřejného a soukromého sektoru (Public Private Partnership, PPP). Tento pojem se využívá pro označení spolupráce veřejného a soukromého sektoru, která vzniká za účelem využití zdrojů a schopností soukromého sektoru při zajištění veřejné infrastruktury nebo veřejných služeb. PPP přispívá ke zvýšení kvality i efektivnosti veřejných služeb včetně výkonu státní správy a urychluje realizaci významných infrastrukturních projektů s pozitivním dopadem na rozvoj ekonomiky.

Podstatou úspěšného projektu PPP je předpoklad, že většího přínosu veřejný sektor může být dosaženo využitím schopností a zkušeností soukromého sektoru a rozdělením rizik mezi zúčastněné strany tak, že každá strana nese takové riziko, které dokáže nejlépe řídit.

2.2.5 Národní struktury spolupráce obcí

Svaz měst a obcí České Republiky (SMO ČR) je organizace, jejímiž členy mohou být pouze obce ve smyslu zákona o obcích. Základním cílem svazu je hájit společné zájmy a práva obcí sdružených ve svazu a vytvářet podmínky pro řešení problému a otázek

společných pro jeho členy. Svaz je otevřenou zájmovou nestranickou a nevládní organizací, založenou jako zájmové sdružení právnických osob.

Národní síť zdravých měst ČR (NSZM) je zájmovým sdružením právnických osob. Členy jsou municipality (obce, města a kraje) a sdružením municipalit (pouze ta, která jsou právnickou osobou). Členem se však může stát také právnická osoba nemunicipálního charakteru, která se rozhodne respektovat stanovy NSZM.

NSZM poskytuje svým členům poradenství v oblasti spolupráce a výměny zkušeností a přístupu k finančním zdrojům včetně konzultací k přípravě projektů. NSZM podporuje kvalitu veřejné správy a kvalitu strategického plánování a řízení s ohledem na udržitelný rozvoj a podporu zdraví. Velký důraz je kladen na aktivní zapojení místních odborných i nevládních partnerů i široké veřejnosti do diskuzí o současných záměrech i o místní či regionální budoucnosti. Konkrétními řešenými otázkami jsou např. komunitní plánování, mezinárodní spolupráce, školství, handicapovaní spoluobčané, volný čas apod.

2.2.6 Spolupráce s obcemi jiných států

Přeshraniční impulzní centra (GIZ) jsou evropským pilotním projektem přeshraniční spolupráce regionů podél příhraniční oblasti Dolního Rakouska, České Republiky, Slovenska a Maďarska. Jejich úlohou je pomáhat překonávat hranice, a to jak technické tak společenské. Hlavním těžištěm jejich aktivit je oblast hospodářství, dalšími okruhy jako jsou kultura a sociální oblast. Tato kooperace by měla v daném regionu napomoci odstranit stávající předsudky a motivovat obyvatelstvo k přeshraniční spolupráci. Realizaci společných aktivit překračujících hranice mohou být v regionech lépe využity hospodářské šance rozšířené EU.

Euroregiony. Přeshraniční spolupráce obcí a měst se rozvíjí v rámci tzv. euroregionů, jejich cílem je překonávat hranice a postupně snížit význam státních hranic, na úroveň správního členění s pozitivně stimulujícím účinkem na spolupráci. Euroregiony v České Republice zpravidla fungují jako zájmové sdružení právnických osob nebo jako sdružení subjektů vzniklé na základě smlouvy. Některé euroregiony působí jako servisní a poradní místo a jiné vytváří rozsáhlé pracovní skupiny, které se pravidelně schází a řeší aktuální problémy nebo přímo i vytváří dotační programy a provádějí jejich administraci. Hlavním motivem vzniklých sdružení je snaha o odstraňování nerovností a postupně vyrovnávání ekonomického i sociálního rozvoje na obou stranách hranice.

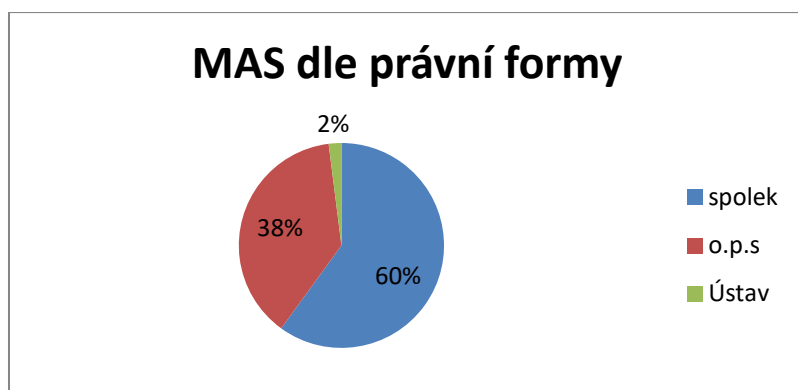
Partnerská města a obce. Většina měst a řada obcí v České Republice spolupracuje s partnerskými městy a obcemi v některém z evropského státu, přitom není výjimkou

spolupráce i s více městy či obcemi. Navázání partnerských vztahů mohou realizovat města či obce samy, případně mohou využít služeb Svazu měst a obcí ČR. Nejčastějšími cíli spolupráce jsou konzultace a přenos poznatků v oblasti veřejné správy, kulturní a společenská spolupráce, výměnné pobyty, spolupráce v oblasti dopravy, územního plánování a podpory cestovního ruchu a spolupráce na projektech.

2.3 Místní akční skupina

Pod termínem místní akční skupiny rozumíme formálně institucionalizovaná partnerství mezi zástupci podnikatelů (např. zemědělců, živnostníků) občanské společnosti a veřejné správy (zejména obcí a měst, popř. jejich sdružení), jejichž cílem je realizace projektů zaměřených na podporu venkova. Partnerství v rámci místních akčních skupin vyžaduje povinné vytvoření společných orgánů, jejichž úkolem je spravovat společné prostředky těchto skupin. Povinnou součástí místních akčních skupin je registrace u Ministerstva vnitra ČR a jasné vymezení struktury, organizačního řádu i právní subjektivity, kterou může být buď obecně prospěšná společnost (nejvíce využívaná a nejvíce transparentní forma) nebo občanské sdružení nebo zájmové sdružení právnických osob. Podmínkou pro založení MAS je zároveň rovnoprávné postavení jednotlivých partnerů, kdy zástupci veřejné správy mohou tvořit maximálně 50% členské základny a druhá polovina členů by měla být tvořena zástupci neziskových organizací a zástupci podnikatelského sektoru. Základním principem zakládání a fungování místních akčních skupin je rozvíjení partnerství mezi veřejným, soukromým a občanským sektorem s cílem podpory realizace ¹⁰

Obrázek 2: Právní formy MAS

Zdroj: Vlastní zpracování dle: NS MAS [online]. [cit. 2017-06-04]. Dostupné z: <http://database.nsmas.cz/>

¹⁰ KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. ISBN 978-80-87284-44-5.

Z obrázku je patrné, že nejčastěji využívaná právní forma je spolek, kterou využívá 107 místních akčních skupin. Jako druhou pořadí je obecně prospěšná společnost, kterou využívá 70 místních akčních skupin. Pouze 3 místní akční skupiny zvolily právní formu ústav.

2.3.1 Základní parametry MAS:

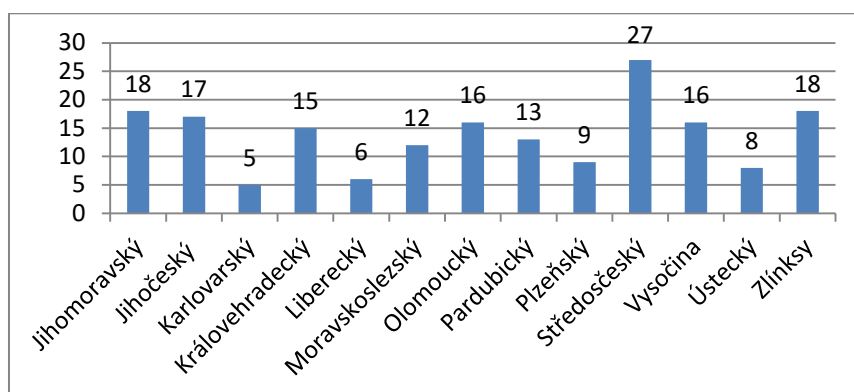
MAS musí tvořit geograficky homogenní území s celkovým počtem obyvatel od 10 000 do 100 000 a sdružovat hlavně venkovské obce (členy nemohou být města s počtem obyvatel větším než 25 000) populační hustota na území MAS nesmí překročit 150obyv. /km².¹¹

Přestože je jedním z principů místních akčních skupin přístup zdola nahoru, tzv. bottom-up princip, kdy iniciace a realizace by měly vycházet z aktivit a potřeb místních a regionálních aktérů, bylo a stále je jejich zakládání sítě motivováno a podporováno shora, zejména ze strany Ministerstva zemědělství ČR. Inspirací jsou zde mezinárodní zkušenosti tzv. komunitně orientovaných rozvojových iniciativ, které byly aplikovány i do metodiky finančních nástrojů EU zaměřených na podporu venkova. Zejména se jedná o metodu LEADER, která byla aplikována na evropské úrovni od devadesátých let minulého století a v souvislosti se vstupem ČR do evropských společenství se začala uplatňovat i v České Republice již před vstupem do EU. K významnému růstu místních akčních skupin dochází se vstupem ČR do EU a možnosti čerpání dotací z evropských fondů. První MAS vznikají až po roce 2002, další jsou zakládány s ohledem na kapacitu čerpat prostředky z evropských fondů. MAS mohly čerpat finanční prostředky v rámci operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (v programovém období 2004-2006, LEADER +) a z programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 (osy IV. LEADER) a navazující program rozvoj venkova (LEADER 2014+)

V současné době je na území ČR 180 místních akčních skupin. Přehled jednotlivých místních akčních skupin dle krajů je uveden v následujícím obrázku.

¹¹ ČERMÁK, Daniel a Jana VOBECKÁ. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-067-4.

Obrázek 3: Počet místních akčních skupin

Zdroj: vlastní zpracování dle: <http://eagri.cz/public/app/eagriapp/mas/Prehled/>

Některé místní akční skupiny se však stále setkávají s malým zájmem zapojení různých potencionálních partnerů z občanského i podnikatelského sektoru. Tento malý zájem je dán jak nedostatečnou časovou a finanční kapacitou partnerů, i jejich orientace na jiné problémy. Většinu aktivit těchto MAS vykonávají představitelé obcí a měst. Pro tento typ spolupráce je dostačující spolupráce v rámci DSO nebo neformálních sdružení. Tyto formy spolupráce jsou finančně méně podporované než MAS, proto se můžeme setkat s takto fungujícími svazky, jejichž zakládání a fungování nemá vždy ekonomický a racionální základ.

Kromě redistribuce finančních zdrojů národních a nadnárodních zdrojů mohou tato sdružení podporovat rozvoj komunikace a spolupráce v rámci území, koordinaci vytváření a implementace komplexních strategických dokumentů, realizaci rozvojových projektů i posilování materiálních a lidských zdrojů v jednotlivých obcích. Potenciál rozvoje venkova prostřednictvím MAS je ovlivněn i metodickou a koordinační podporou ze strany krajů, Národní sítě MAS ČR. Přínosem je i aktivní spolupráce s dalšími významnými institucemi a sdruženími, jako je např. Národní síť Zdravých měst ČR, Asociace regionálních značek, Spolek pro obnovu venkova ČR, Asociace krajů ČR, Agrární komora ČR apod.¹²

2.4 Metoda LEADER

Tato iniciativa EU vznikla již roku 1991 s cílem dopomáhat k rozvoji venkovských oblastí cestou zapojení místních subjektů. Tento přístup k programu LEADER umožnil místním sdružením získat přímý přístup k fondům EU. Za účelem aplikace struktury spolupráce, bylo požadováno zakládání oficiálních sdružení a vytváření akčních plánů. V členských zemích EU byly od roku 1991 postupně realizovány iniciativy LEADER I, LEADER II, LEADER +.

¹² KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. ISBN 978-80-87284-44-5.

Na tyto aktivity pak plynule navázal LEADER 2007-2013 v celé EU. Od roku 2003 jsou principy LEADER uplatňovány i při rozvoji venkova v ČR. Ke vzniku iniciativy LEADER vedly především tyto cíle:

- zmírnit stále se zvyšující rozdíly v životní úrovni mezi městy a venkovem,
- zamezit devastaci venkova a jeho přírodních zdrojů, zachovat jeho kulturní dědictví,
- zamezit odlivu obyvatel z venkova do měst,
- podporovat venkov přímo z rozpočtu EU bez výrazných finančních ztrát,
- aktivizovat venkov metodou „zdola- nahoru“ (bottom- up).

Metoda LEADER se řídí sedmi principy, kterými jsou

1. existence strategie místního rozvoje určené pro vymezená subregionální venkovské území,
2. funkční partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni (MAS),
3. přístup zdola rozhodovací pravomoc týkající se provádění strategií místního rozvoje náležící místním akčním skupinám,
4. více odvětvové navrhování a provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty z různých odvětví místního hospodářství,
5. uplatňování inovačních přístupů,
6. provádění projektů spolupráce,
7. vytváření sítí místních partnerství.

Těmito hlavními principy se řídí všechny MAS. V jednotlivých zemích podle svých národních specifik pak rozšiřují své Strategické plány.¹³

Na základě zkušeností se metoda LEADER financovaná ze strukturálních fondů EU, která měla pomoci venkovským subjektům přehodnotit dlouhodobý potenciál jejich regionu, ukázala jako účinný a účelný nástroj při provádění rozvojové politiky. Za posledních 20 let se metoda LEADER dopracovala ke komunitně vedenému místnímu rozvoji (CLLD) a rozšířila tím možnost financování projektů k naplňování strategií MAS.¹⁴

2.5 Národní síť místních akčních skupin:

Je společenstvím sdružující organizačně samostatné právnické osoby (místní akční skupiny). V příloze 2 je pro přiblížení mapa místních akčních skupin v ČR, pracující formou komunitně

¹³Brožura LEADER dostupná z: http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf

¹⁴ Brožura 2015 LEADER dostupná z: <http://nsmascr.cz/aktuality/2015/brozura-metoda-leader-a-clld/>

vedeného místního rozvoje metody LEADER ve prospěch venkova na území České Republiky.

Hlavním posláním NS MAS je především:

- sdružovat Místní akční skupiny pracující podle základních kritérií vydaných pro fungování MAS,
- rozvíjet spolupráci s dalšími aktéry, kteří působí ve prospěch venkova a jeho obyvatel,
- hájit společné zájmy členských MAS ve vztahu k orgánům státu, prosazovat transparentní, rovné a administrativně jednoduché stanovení pravidel pro fungování MAS a k vytváření podmínek pro rozšiřování vlivu a úlohy MAS při administraci dotací z fondu určených k podpoře rozvoje venkova,
- reprezentovat a zastupovat členské MAS v jednáních na národní a mezinárodní úrovni, výměně zkušeností a příkladů dobré praxe,
- propagovat a popularizovat úlohu MAS v komunitně vedeném místním rozvoji, k tomu pořádat a organizovat přednášky, školení a instruktáže k vyšší účinnosti práce pro venkov,
- podílet se na pořádání národních a mezinárodních konferencí, výstav, exkurzí, soutěží, slavností, společenských a kulturních akcí podporujících udržitelnost a fungování venkova.¹⁵

Členství v NS MAS je dobrovolné. Člena přijímá výbor NS MAS na základě písemné přihlášky. Zájemci k přihlášce připojí kopii stanov či statutu, výpis z obchodního rejstříku nebo jiného dokumentu prokazující subjektivitu a zaměření činnosti. Vznik členství potvrzuje Výbor NS MAS vydáním registračního listu po předchozím zaplacení členského příspěvku. Přijatý člen spolku má právo se sdružit v příslušné Krajské síti MAS. Členství zaniká vystoupením, zrušením členství pro neplacení členských příspěvků, vyloučením rozhodnutím Valné hromady a ztrátou právní subjektivity. Člen může být vyloučen, dopustí-li se hrubého porušení zásad soužití spolku, porušuje-li nebo neplní povinnosti vyplývající ze stanov, způsobí-li svým jednáním hmotnou nebo jinou majetkovou újmu NS MAS anebo byl-li odsouzen k odnětí svobody. Zánikem členství nevzniká nárok na vrácení členských příspěvků.

¹⁵ <http://nsmas.cz/o-nas/>

2.5.1 Organizační struktura NSMAS:

Valná hromada je nejvyšším orgánem spolku a je tvořena členy statutárních orgánů, kteří jednají jménem právnické osoby. Každá členská MAS je oprávněna vyslat své zástupce, z nichž vždy jeden má právo disponovat rozhodujícím hlasem vysílající MAS. Valná hromada volí členy Kontrolní komise. Dále schvaluje členy Výboru NS MAS, změnu stanov NS MAS, koncepci činnosti a úkoly NS MAS pro nastávající období, výši členských příspěvků. Valná hromada se schází nejméně jednou za rok nebo o to požádá alespoň třetina spolku. Jednání svolává výbor nejméně 21 dní před datem jednání. Svolání valné hromady může rovněž iniciovat komise spolku.

Výbor je statutárním orgánem spolku a má 13 členů včetně předsedy a místopředsedy. Je složen ze zástupců KS MAS. Výbor NS MAS zastupuje navenek jeho předseda, který je volen ze členů Výboru a jedná jeho jménem. Funkční období předsedy a členů výboru je dvouleté. Výbor se schází nejméně čtyřikrát do roka. Schůze svolává předseda, případně pověřený místopředseda, a to nejméně 14 dnů před datem jednání. Výbor zajišťuje činnost spolku a hospodaří s finančními prostředky spolku podle schváleného rozpočtu. Za svou činnost odpovídá Valné hromadě.

Kontrolní komise je pětičlenná není-li stanoveno jinak a schází se nejméně 2x ročně. Povinností komise je zajišťovat kontrolu dodržování stanov a vnitřních předpisů NS MAS a také účelné hospodaření a rozpočtovou kázeň NS MAS. Komise provádí nejméně jednou za rok kontrolu hospodaření a činnosti spolku. Valné hromadě předkládá stanovisko k výsledkům hospodaření spolku za uplynulé účetní období, návrhy na opatření ve finanční oblasti. Komise volí ze svých členů předsedu popř. místopředsedu, kteří mají právo zúčastňovat se jednání výboru s poradním hlasem.

Hospodaření NS MAS ČR hospodaří se svým majetkem v souladu s obecně platnými zákony a předpisy. Musí vést účetnictví nebo daňovou evidenci. Majetek tvoří hmotný a nehmotný majetek, fondy, peněžní prostředky, pohledávky a jiná majetková práva, který může být využit jen k cílům, k nimž byl spolek vytvořen. Hlavními zdroji majetku jsou hmotný majetek a majetková práva, řádné a mimořádné členské příspěvky, výnosy z organizovaných aktivit, dary, dotace, příp. jiné příspěvky od územních samosprávných celků a dalších subjektů a výnosy z vlastní činnosti spolku, kapitálových vkladů a úroků. Za hospodaření spolku a

ověření správnosti hospodaření externím auditem odpovídá Výbor NS MAS. NS MAS neručí za dluhy KS MAS v postavení pobočného spolku.¹⁶

2.6 Krajská sdružení MAS

Krajská sdružení mohou vzniknout, dohodne-li se na tom nadpoloviční většina členských MAS daného kraje a podají žádost o registraci. Pro přiznání právní subjektivity předloží návrh vlastních stanov. Orgány KS jsou obdobné jako NS MAS a spolupracují se všemi MAS na území kraje. Na stejné úrovni podporují principy LEADER v území u MAS jak členů, tak nečlenů, NS MAS ČR. KS MAS jsou oprávněny mít práva a povinnosti a nabývat je svým jménem a v plném rozsahu. Krajské sdružení volí předsedu, místopředsedu a členy kontrolní komise KS MAS. Počet členů místopředsedů, členů kontrolní komise a způsob jednání stanoví Valná hromada ve Stanovách. Jménem KS MAS jedná její předseda, který je i jeho statutárním orgánem. Mezi povinnosti KS MAS patří zabezpečovat informovanost svých členů, průběžně sledovat a evidovat činnost MAS daného kraje, nominovat člena a náhradníka výboru NS MAS, respektovat doporučení kontrolní komise a garantovat účast nominovaných zástupců KS MAS na jednáních pracovních skupin. Ke zrušení KS MAS dojde, rozhodne-li tak valná hromada anebo o to požádá nadpoloviční většina MAS daného kraje. Při zrušení se jmenuje likvidátor. Likvidační zůstatek se převede na NS MAS.

¹⁶ Stanovy NS MAS

3 CHARAKTERISTIKA A ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MAS RÝMAŘOVSKO A MAS HRUBÝ JESENÍK

Tato kapitola se zaměří na činnost vybraných místních akčních skupin, seznámíme se s historií, organizační strukturou a hospodařením.

3.1 Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj leží na severovýchodě České Republiky a tvoří jednu z nejvíce okrajových částí. Příhraniční charakter kraje poskytuje možnosti efektivní spolupráce ve výrobní sféře, rozvoji infrastruktury, v kulturně-vzdělávací činnosti, v ochraně životního prostředí a zejména v oblasti turistického ruchu. Za tímto účelem působí na území kraje 4 euroregiony (Beskydy, Praděd, Silesia a Těšínské Slezsko).

Moravskoslezský kraj je vymezen okresy Bruntál, Frýdek – Místek, Nový Jičín, Opava, Karviná a Ostrava město. Svou rozlohou zaujímá necelých 7 % území celé České Republiky a řadí se tak na 6. Místo mezi všemi kraji. Více než polovinu území kraje zaujímá zemědělská půda, na dalších více než 35 % se rozpínají lesní pozemky.

Od 19. století kraj patřil a také v současnosti patří, mezi nejdůležitější průmyslové regiony střední Evropy. Jeho zaměření hospodářské činnosti (odvětvová struktura) však dnes přináší nemalé problémy související s restrukturalizací tohoto regionu, s řešením sociálních problémů zejména spojených s vyšší nezaměstnaností.

Moravskoslezský kraj je počtem 1 215 tisíc obyvatel třetí nejlidnatější v České Republice, se svými 300 obcemi však patří k regionům s nejmenším počtem sídel. Zajímavé je, že téměř 60 % obyvatel žije ve městech nad 20 tisíc obyvatel, což je v rámci ČR výjimečné.

Vzhledem k tomu, že podhorské oblasti jsou relativně málo obydlené a jsou zde malé obce, pro které je lepší spolu spolupracovat vznikají místní akční skupiny. Proto se dále práce zabývá popisem místních akčních skupin na území Moravskoslezského kraje.

3.1.1 Krajská síť místních akčních skupin Moravskoslezského kraje

Na území krajů spolupracují MAS formou sdružení v krajské síti nebo také krajské sdružení. Na území Moravskoslezského kraje působí 12 místních akčních skupin, které jsou zobrazeny v následující tabulce.

Tabulka 1: Přehled MAS v Moravskoslezském kraji

Název MAS	Rok vzniku	Rozloha (ha)	počet obyvatel	Počet Obcí	právní forma
MAS Bohumínsko	2012	12 754,1	51 582	7	Spolek
MAS Hlučínsko	2006	16 749,0	40 385	29	Spolek
MAS Hrubý Jeseník	2006	54 852,0	35 800	28	Spolek
MAS Lašsko	2006	19 288,6	78 760	10	Spolek
MAS Opavsko	2006	74 959,7	58 978	52	Spolek
MAS Pobeskydí	2004	54 168,4	68 474	43	Spolek
MAS Regionu Poodří	2004	61 544,0	68 562	39	Spolek
MAS Rozvoj Krnovska	2004	57 453,0	40 814	25	o.p.s.
MAS Rýmařovsko	2004	41 364,80	17 104	14	o.p.s.
MAS Slezská brána	2012	7 687,3	25 711	9	Spolek
MAS Jablunkovsko	2012	10 611,5	24 365	7	Spolek
MAS Frýdladsko-Beskydy	2014	28 279,5	21 895	7	Spolek

Zdroj: vlastní zpracování dle: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Z tabulky je patrné že nejvíce spolupracujících obcí má MAS Opavsko s počtem 52 a je i největší MAS Moravskoslezského kraje z hlediska rozlohy. Naopak nejvíce občanů v rámci Moravskoslezského kraje žije v MAS Lašsko s počtem 78 760 obyvatel z celkových 493 017 obyvatel. A pouze dvě MAS z celkových 12 zaujímají právní formu obecně prospěšné společnosti, jedná se o MAS Rýmařovsko a MAS Rozvoj krnovska. Nejmladší místní akční skupinou je MAS Frýdladsko- Beskydy.

3.2 Charakteristika vybraných MAS

V následující kapitole jsou popsány vybrané místní akční skupiny.

3.2.1 MAS Rýmařovsko

Místní akční skupina je sdružením obcí, podnikatelů, neziskových organizací a fyzických osob, která byla vytvořena na podporu rozvoje občanských iniciativ na místní a regionální úrovni, ochranu přírodního a kulturního bohatství. Současně je jejím cílem zvýšení ekonomické prosperity a kvality života regionu

Místní akční skupina Rýmařovsko o.p.s. byla založena dne 23. 7. 2004 za účasti zástupců obcí a podnikatelů z mikroregionu Rýmařovsko. Dne 20. 4. 2015 byla schválena zakladateli společnosti změna zakládací smlouvy a vytvořili organizační složku MAS Rýmařovsko, o.p.s. se svými orgány.

Působnost MAS Rýmařovsko se rozpíná na katastrálním území 12 obcí a dvou měst uvedených v tabulce. V těchto obcích žije 17744 obyvatel (1. 1. 2015) s celkovou rozlohou 368,0km². V příloze 3 je přiložena mapa území MAS Rýmařovsko.

Tabulka 2: Územní členění MAS Rýmařovsko

název obce	kód obce	počet obyvatel (31. 12. 2015)	výměra (ha)	hustota zalidnění (obyv./km ²)	podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) (31. 12. 2015)
Horní Město	597368	887	3163,4	28	13,5
Tvrdkov	551821	221	1988,6	11	14,2
Stará Ves	551911	512	4406,8	12	8,2
Dolní Moravice	597287	388	2222,2	17	8,1
Malá Morávka	597601	677	6155,7	11	9,2
Václavov u Bruntálu	597945	449	2578,1	17	16,3
Malá Štáhle	551902	141	281,1	50	13,3
Velká Štáhle	551694	341	954,8	36	12,2
Dědřichov nad Bystřicí	597252	438	2828,8	15	18,0
Jiříkov	597457	258	3529,6	7	25,0
Rýžoviště	597791	595	1879,1	32	10,1
Lomnice	597589	506	2722,4	19	15,3
Rýmařov	597783	8369	6072,8	138	8,5
Břidličná	597228	3322	2581,4	129	9,9

Zdroj: Vlastní zpracování dle: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Kromě měst Břidličná a Rýmařov lze všechny obce zařadit mezi malé, ve všech těchto obcích je počet obyvatel do 1 000 obyvatel. Mezi obce s největším počtem obyvatel patří město Rýmařov (8 369 obyvatel) a Břidličná (3 322 obyvatel). Mezi členy patří zástupci obcí, měst, podnikatelé a neziskové organizace.

Současný počet společníků činí 30 členů, s poměrem 14 zástupců veřejného sektoru (obcí) a 16 členů soukromého sektoru (právnických a fyzických osob, neziskových organizací). V příloze 5 je pro přiblížení jednotlivých členů tabulka. Mezi tím dochází k navazování vzájemné spolupráce s řadou dalších subjektů, která vede k uzavírání partnerských smluv. Partnery se stávají fyzické osoby, právnické osoby, jiné místní akční skupiny, jimž záleží na prohlubování spolupráce, realizaci projektů na principech LEADER.

3.2.2 MAS Hrubý Jeseník

Historii spolku tvoří historie dvou později sloučených místních akčních skupin a to MAS Hrubý Jeseník a MAS Nizký Jeseník.

Místní akční skupina Hrubý Jeseník je občanské sdružení, vytvořené dle občanského zákoníku. Organizace vznikla v roce 2006 zejména z iniciativy místních subjektů, zejména měst a obcí, v území MAS Nizký Jeseník z iniciativy zemědělců, ke kterým se postupem času přidávali další podnikatelé i neziskové organizace a tvořilo se místní partnerství. V roce 2009 získala MAS Hrubý Jeseník podporu z programu rozvoje venkova společné strategie rozvoje venkovského území 13 obcí, kterou využívala až do konce roku 2014 na realizaci projektů žadatelů i vlastní činnosti. Na konci roku 2014 se MAS Hrubý Jeseník sloučila s MAS Nizký Jeseník a rozrostla se tak na celkem 28 obcí. V těchto obcích žije 35 800 obyvatel s celkovou rozlohou 548,5 km². V příloze 4 přiložena mapa území MAS Hrubý Jeseník.

Působnost MAS Hrubý Jeseník se rozpíná na katastrálním území 25 obcí a 3 měst uvedených v tabulce níže.

Tabulka 3: Územní působnost MAS Hrubý Jeseník

	kód obce	počet obyvatel (31. 12. 2015)	výměra (ha)	hustota zalidnění (obyv./km ²)	podíl nezaměstnaných osob celkem (v %) (31. 12. 2015)
Nová Pláň	546950	57	172,1	33	0,0
Dlouhá Stráň	551708	89	222,2	40	10,4
Mezina	551724	369	1141,0	32	12,9
Moravskoslezský Kočov	551732	536	1497,8	36	10,0
Staré Město	551767	907	2424,8	37	12,6
Valšov	551783	257	982,4	26	10,6
Horní Životice	551805	308	1140,0	27	7,1
Staré Heřminovy	551813	236	1018,4	23	12,1
Andělská Hora	551929	377	1590,1	24	14,4
Rudná pod Pradědem	551945	369	2182,2	17	15,5
Ludvíkov	551996	305	2111,6	14	9,7
Milotice nad Opavou	569526	387	1923,1	20	13,2
Nové Heřminovy	569551	271	1103,4	25	15,2
Oborná	569577	390	533,2	73	7,8
Bruntál	597180	16 654	2934,5	568	13,2
Bílčice	597198	232	2434,6	10	11,8
Dvorce	597317	1 340	2421,7	55	11,0

Horní Benešov	597350	2 266	2039,8	111	10,0
Karlova Studánka	597473	205	155,1	132	9,2
Karlovice	597481	1 014	2163,1	47	8,7
Křišťanovice	597538	271	1621,3	17	12,5
Leskovec nad Moravicí	597546	430	1561,7	28	12,2
Razová	597724	518	3188,0	16	20,3
Roudno	597741	205	2220,5	9	17,1
Světlá Hora	597872	1 458	4301,3	34	15,3
Svobodné Heřmanice	597881	519	1147,5	45	8,7
Široká Niva	597899	557	3729,4	15	9,8
Vrbno pod Pradědem	597961	5 273	6891,2	77	10,2

Zdroj: Vlastní zpracování dle: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

Kromě šesti obcí vykazují všechny méně než 1000 obyvatel. Největšími sídly jsou města Bruntál s 16 654 obyvateli a Vrbno pod Pradědem s 5 273 obyvateli, kde žijí dvě třetiny všech obyvatel MAS. Tato města jsou spádovými místy z hlediska vzdělávání, zdravotních a sociálních služeb, kultury a částečně i zaměstnanosti. Současný počet společníků činí 63 členů, s poměrem 26 zástupců veřejného sektoru (obcí) a 37 členů soukromého sektoru (právníků a fyzických osob, neziskových organizací). V příloze 6 je pro přiblížení jednotlivých členů tabulka.

3.2.3 Srovnání MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník

Obě dvě místní akční skupiny vznikly z iniciativy místních subjektů, zejména obcí a měst. Z předchozího textu je patrné, že větší místní akční skupinou je MAS Hrubý Jeseník ať už z hlediska spravovaného území a to 548,5 km², počtu obyvatel, který je dvakrát větší než u MAS Rýmařovska.

Tabulka 4 Základní údaje o analyzovaných místních akčních skupinách k 31. 12. 2015

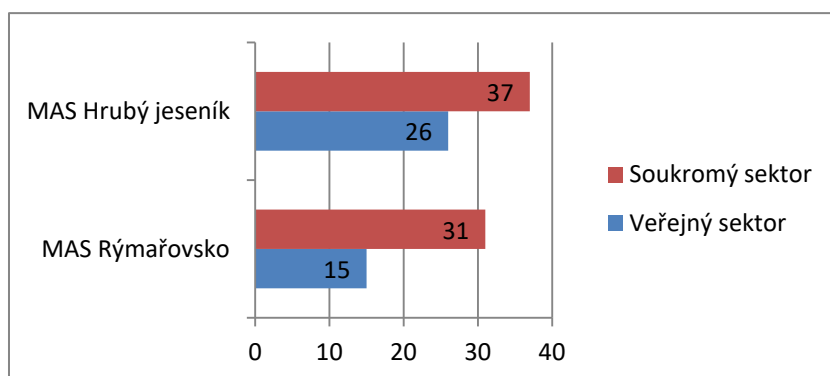
	místní akční skupina	
	Rýmařovsko	Hrubý Jeseník
datum vzniku	2004	2006
Počet obcí spadající pod území MAS	12	28
Počet obyvatel na území obcí spadající pod MAS	17 774	35 800
Velikost spravovaného území v km ²	413,6	548,5

Hustota zalidnění (obyv./km ²)	43	65
---	----	----

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

MAS lze charakterizovat z hlediska počtu jejich členů. Veřejný sektor zahrnuje obce, svazky obcí, organizace zřizované obcemi, školy a školská zařízení. Soukromý sektor zahrnuje fyzické osoby, fyzické a právnické podnikající osoby.

Graf: 1 Přehled členů MAS dle typu sektoru k 31. 12. 2015

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dokumentů MAS

Co se týče zastoupení jednotlivých sektorů, na území MAS Rýmařovsko převažuje soukromý sektor zastoupený 31 podnikateli (67 %) z celkového počtu členu. MAS Hrubý Jeseník čítá 63 členů v zastoupení 59 % členů ze soukromého sektoru.

Území

Vybrané místní akční skupiny se nacházejí v severovýchodní části České Republiky v Moravskoslezském kraji. Až třetina území leží v Chráněné krajinné oblasti Jeseníky. Území se vyznačuje pestrostí a bohatostí přírody a krajiny. Zahrnuje pohoří Nízkého Jeseníku, nádrž Slezská Harta a podhorskou část Hrubého Jeseníku orámovanou hřebeny hor. Území se nachází v zeměpisné šířce, které zajišťují dobré sněhové podmínky, vytváří významný potenciál pro další rozvoj cestovního ruchu, zejména rekreace celoročního charakteru a zimních sportů.

Demografie

Na území obou MAS převládají menší obce s počtem do 1000 obyvatel. Demografická situace úzce souvisí s polohou MAS v rámci Moravskoslezského kraje. V posledních desetiletích dochází k úbytku obyvatel. Tento stav svědčí zejména o výrazném poklesu

porodnosti, nezaměstnanost vyvolaná strukturálními změnami ve společnosti, ale i malá ochota k podnikání a spolupráci, nedostatku pracovních míst a s tím související stěhování obyvatelstva za prací do velkých měst.

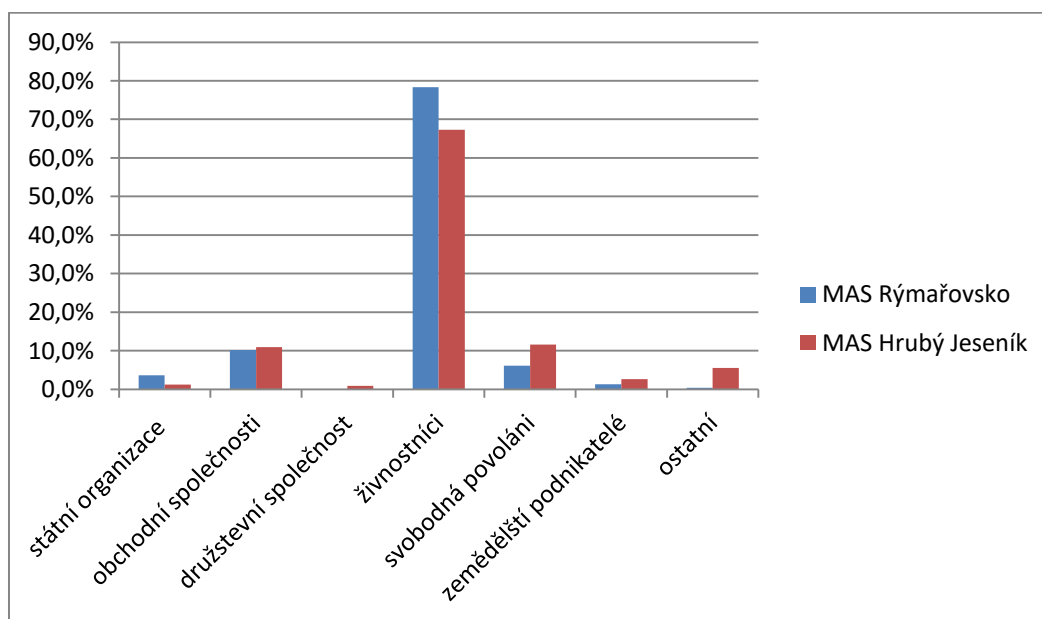
Vzdělanostní struktura obyvatel v území MAS se v případě obyvatel se střední vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním, nachází pod úrovní krajských a republikových průměrů.

Hospodářství

Na území obou MAS se dle údajů SPL nachází nadprůměrně vysoká nezaměstnanost oproti celostátnímu průměru (6,2%) je na území MAS Hrubý Jeseník téměř dvojnásobná (12,1%), na území MAS Rýmařovsko je skoro trojnásobná (17,2%)

Následující tabulka zobrazuje podnikatelské subjekty dle právní formy.

Obrázek 4: Podnikatelské subjekty dle právní formy

Zdroj Vlastní zpracování dle SCLLD MAS Rýmařovsko a SCLLD MAS Hrubý Jeseník

Z tabulky je patrné, že na území obou místních akčních skupin jsou nejvíce zastoupeni živnostníci u MAS Rýmařovsko je to 78,3 % z celkového počtu 1 826 subjektů. U MAS Hrubý Jeseník je to 67,3 % z celkového počtu 3 920 subjektů. Druhou nejčastější jsou obchodní společnosti a svobodná povolání.

Technická infrastruktura

Ve většině obcí analyzovaných MAS je dostačující technická infrastruktura. Zásobování vodou a elektrickou energií je zajištěno ve všech obcích. Ve většině obcí je vybudována

vodovodní síť, většinou však na ni nejsou napojeny všechny objekty. Zásobování plynem se týká jen části oblasti.

Z hlediska územního vybavení je vodovod u všech členských obcí obou MAS. Zatímco plyn je zaveden jen u 50 % obcí na území MAS Rýmařovska u MAS Hrubý Jeseník je to pouze u 32 % obcí. Kanalizaci a ČOV má zavedenou 64 % všech obcí na území MAS Rýmařovsko. U MAS Hrubý Jeseník je ČOV u 39 % obcí, kanalizace jen u pouhých 35 % obcí.

Dopravní infrastruktura

Na většině území MAS je nevyhovující dopravní infrastruktura. Hustota silniční sítě je dostačující, avšak komunikace místního významu spojující jednotlivé obce jsou velmi často ve velmi špatném technickém stavu. Řada z nich, zejména pokud spojují menší sídla, nejsou v zimních měsících udržovány. Základní obslužnost hromadné dopravy je na území MAS zajištěna, převládá autobusová a železniční doprava. Z hlediska spojů a celkové dostupnosti veřejné dopravy jsou výrazně lépe obslouženy obce ležící na silnicích, po kterých jezdí dálkové spoje. Spojení mezi menšími obcemi je nedostačující.¹⁷

3.3 Organizační struktura a orgány organizace

V následující kapitole je popsána organizační struktura a orgány místních akčních skupin.

3.3.1 Organizační struktura a orgány MAS Rýmařovsko

Orgány MAS Rýmařovsko jsou dle stanov správní rada, ředitel, dozorčí rada, valná hromada zakladatelů.

Správní rada je nejvyšším orgánem obecně prospěšné společnosti. Správní rada je pětičlenná. Členy správní rady jmenuje a odvolává z funkce valná hromada zakladatelů. Správní rada zasedá nejméně dvakrát ročně. Správní rada je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina jejich členů. K rozhodnutí je třeba souhlasu většiny všech členů. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy správní rady. Funkční období člena správní rady je tříleté a funkci člena správní rady lze zastávat i opětovně. Členství ve správní radě je neslučitelné s členstvím v dozorčí radě. Členové správní rady volí ze svého středu předsedu, který svolává a řídí jednání správní rady. Za správní radu společnosti navenek jedná její předseda a to samostatně. Do působnosti správní rady náleží zejména

- dbát na zachování účelu, pro který byla společnost založena,

¹⁷ SCLLD MAS Hrubý Jeseník
SCLLD MAS Rýmařovsko

- dbát na řádné hospodaření s majetkem společnosti,
- jmenovat a odvolávat ředitele společnosti a dohlížet na jeho činnost,
- schvalovat rozpočet společnosti a jeho změny,
- schvalovat náklady na vlastní činnost (správu) společnosti,
- schvalovat řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu společnosti,
- rozhodovat o statutu a jednacím řádu.

Ředitel společnosti je nestatutárním orgánem společnosti, řídí činnost společnosti a jedná jejím jménem s výjimkou záležitostí vyhrazených zákonem, zakládací smlouvou nebo statutem do působnosti správní rady či jiného orgánu společnosti. Ředitele jmenuje nebo odvolává správní rada společnosti.

Dozorčí rada je kontrolním orgánem společnosti, která

- přezkoumává řádnou, mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu společnosti,
- nejméně jedenkrát ročně podává zprávu řediteli a správní radě o výsledcích své kontrolní činnosti.

Zakladatelé tvoří kolektivní orgán (dále jako **valná hromada zakladatelů**). Valnou hromadu zakladatelů, kterou tvoří všichni zakladatelé, svolává správní rada a to nejméně jedenkrát ročně. Každý zakladatel má na valné hromadě zakladatelů jeden hlas. Valná hromada zakladatelů je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina zakladatelů. Pro přijetí rozhodnutí valné hromady zakladatelů je potřeba souhlasu většiny přítomných. Do působnosti valné hromady zakladatelů náleží zejména:

- navrhopvat a schvalovat změny zakládací smlouvy, navrhopvat změny statutu,
- navrhopvat rozpočet společnosti a jeho změny.

Správní rada zřídila organizační složku MAS Rýmařovsko o.p.s. kterou tvoří Valná hromada partnerů MAS, Programový Výbor MAS, Výběrová komise MAS, Monitorovací komise MAS a kancelář MAS.

Valná hromada partnerů MAS je nejvyšším orgánem MAS, který je tvořen všemi Partnery MAS. Každý partner má na Valné hromadě jeden hlas. Partneri MAS představující veřejný sektor nesmí mít více než 49 % hlasovacích práv. Do působnosti Valné hromady MAS náleží zejména

- odpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění komunitně vedeného místního rozvoje,

- zřízení povinných orgánů MAS,
- schvalování rozpočtu MAS,
- schvalování výroční zprávy o činnosti a hospodaření MAS,
- rozhodování o fúzi nebo zrušení MAS.

Programový výbor MAS je rozhodovacím orgánem, který je pětičlenný. Členem Programového výboru MAS může být pouze Partner MAS. Každý člen má jeden hlas. Do působnosti programového výboru MAS patří

- schválení uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD,
- schválení výzvy k podávání žádostí,
- výběr projektů k realizaci a stanovení výše alokace na projekty na základě návrhu výběrového orgánu.

Výběrová komise MAS je sedmičlenná, kdy členem může být jen subjekt, který na území MAS místně působí. Do působnosti Výběrové komise MAS patří zejména předvýběr projektů na základě objektivních kritérií (navrhuje jejich pořadí podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů SCLLD).¹⁸

3.3.2 Organizační struktura a orgány MAS Hrubý Jeseník

Orgány spolku podle stanov jsou valná hromada, výbor, kontrolní komise a výběrová komise.

Nejvyšším orgánem je **valná hromada**, která je tvořena všemi členy spolku. Valnou hromadu svolává předseda výboru nejméně jedenkrát do roka nebo z podnětu alespoň třetiny členů spolku nebo kontrolního orgánu spolku. Každý člen spolku má na jednání právo jednoho hlasu. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných. Valná hromada schvaluje, mění a doplňuje stanovy, schvaluje účetní závěrku, výroční zprávu a bere na vědomí zprávu Kontrolní komise o výsledku její kontrolní činnosti, nese odpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD v územní působnosti MAS.

Výbor je rozhodovacím orgánem spolku, který zajišťuje činnost spolku v souladu se stanovami. Výbor je odpovědný ze své činnosti valné hromadě. Odpovídá za hospodaření spolku a ověření správnosti hospodaření externím auditem. Výbor je volen valnou hromadou z členů spolku a má min 7 členů, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin

¹⁸http://mas.rymarovsko.cz/files/standartizace_2014-2020/01/Statut_spole%C4%8Dnosti_R%C3%9DMA%C5%98OVSKO_o.p.s._ze_dne_29.10.2015.pdf

výboru nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. Při hlasování o výběru projektů musí být min. 50 % z neveřejné sféry. Výbor se schází nejméně čtyřikrát do roka. Výbor svolává a řídí předseda popřípadě pověřený místopředseda.

Do působnosti výboru zejména náleží

- zpracování a schvalování způsobu hodnocení a výběru projektů, výběrová a bodovací kritéria výběru projektů, schvaluje výzvy k podávání žádostí, stanovuje výši alokace a vybírá projekty k realizaci na základě návrhu výběrového orgánu,
- rozhodování o činnosti spolku, může vydávat organizační směrnice nebo jiné potřebné předpisy pro vnitřní činnost spolku a zřizovat pracovní skupiny a odborné komise,
- rozhodování o přijetí nebo vyloučení člena,
- připravování návrhů plánů činnosti MAS za jednotlivé oblasti a plán činnosti výboru a předkládá výroční zprávu valné hromadě.

Kontrolní komise je kolektivním orgánem spolku. Kontrolní komisi volí valná hromada z členů spolku, komise je min 5 členná. Kontrolní komise volí ze svého středu předsedu, který svolává a řídí zasedání komise. Nejméně jedenkrát ročně podává komise zprávu nejvyššímu orgánu spolku o výsledcích své kontrolní činnosti. Do působnosti kontrolní komise náleží:

- projednávání řádné a mimořádné účetní závěrky a výroční zprávy spolku,
- kontrolování metodiky způsobu výběru projektů a její dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru,
- dohlížení na to, že spolek vyvíjí činnost v souladu se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD,
- zodpovídání za monitoring a hodnocení SCLLD, zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD a dokládá jeho plnění.

Výběrová komise je kolektivní orgán spolku s výběrovou funkcí. Komise je min. 5 členná a je volena na období 1 roku, opakované zvolení není možné. Při hlasování o výběru projektů je min. 50% hlasů z neveřejné sféry. Do kompetence komise náleží, předvýběr projektů na základě stanovených objektivních kritérií (stanovuje jejich pořadí podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů SCLLD).

3.3.3 Srovnání organizační struktury a orgánů MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník

Následující tabulka zobrazuje srovnání orgánu v rámci námi vybraných místních akčních skupin

Tabulka 5 Orgány MAS

	MAS Rýmařovsko	MAS Hrubý Jeseník
nejvyšší orgán	Správní rada, Valná hromada zakladatelů	Valná hromada
rozhodovací orgán	Programový výbor MAS	Výbor
kontrolní orgán	Dozorčí rada, Monitorovací komise MAS	Kontrolní komise
výběrový orgán	Výběrová komise MAS	Výběrová komise
	Ředitel společnosti	Předseda a místopředseda

Zdroj Vlastní zpracování dle statutu MAS Rýmařovsko a stanov MAS Hrubý Jeseník

Jak je z tabulky patrné každá MAS má jednotlivé orgány nazvané jinými názvy ale obsahově je jejich činnost stejná. Popis činností jednotlivých orgánů společnosti je popsán v textu výše.

Z hlediska počtu členů jednotlivých orgánů místních akčních skupin se nejvíce liší počet členů nejvyššího orgánu. U MAS Rýmařovska je počet členů 25, zatím co U MAS Hrubý Jeseník jsou to všichni členové spolku, kterých je 63 U Rozhodovací a výběrový orgán se liší v počtu dvou členů. V rámci kontrolního orgánů je počet členů u obou místních akčních skupin shodný.

3.4 Priority a cíle místních akčních skupin

Každá místní akční skupina si určuje priority a cíle, které jsou obsaženy ve strategickém plánu LEADER.

3.4.1 Priority a cíle MAS Rýmařovsko

Priority a cíle strategického plánu Leader (SPL) jsou prezentovány v rámci připravených Fichí. Cílem bylo na základě široké diskuse a rovněž s ohledem na analýzu území, SWOT analýzu, provedené průzkumy mapující připravované projekty a skutečné potřeby místních subjektů zpracováno 9 Fichí, které by měly zajistit reálné naplnění vizí Regionu Rýmařovska.¹⁹

¹⁹ http://mas.rymarovsko.cz/files/uzemni_strategie/Strategick_pln_LEADER_2007.pdf

Tabulka 6 Názvy Fichí MAS Rýmařovsko

Názvy fichí MAS Rýmařovsko		
FICHE	programové období 2007-2013	Programové období 2014-2020
Fiche 1	Podpora cestovního ruchu- podnikatelské projekty	Investice do zemědělských podniků
Fiche 2	Cestovní ruch- nekomerční aktivity a kulturní dědictví	Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
Fiche 3	Obnova a rozvoj vesnic, infrastruktury	Lesnická infrastruktura
Fiche 4	Rozvoj obcí, občanská infrastruktura a služby	Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností
Fiche 5	Kulturní dědictví	Neproduktivní investice v lesích
Fiche 6	Investice do lesů, lesnická infrastruktura	Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh
Fiche 7	Lesnická technika	Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER
Fiche 8	Rozvoj zemědělských podniků	
Fiche 9	Přidávání hodnoty produktům	

Zdroj: vlastní zpracování dle strategických plánů MAS Rýmařovsko

Pro období 2014-2020 je zpracována strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Více odvětvová strategie je zpracována na základě komunikace s obyvateli, neziskovými organizacemi a spolky, podnikateli a obcemi v regionu, strategie je vytvářena na základě potřeb zjištěných na základě doložitelného průzkumu regionu. V rámci strategie je zpracováno 7 Fichí, které by měly zajistit naplnění vizí Regionu Rýmařovsko.

Akční plán Programové rámce relevantní pro SCLLD MAS RÝMAŘOVSKO jsou

- programový rámec Program rozvoje venkova (PRV),
- programový rámec Integrovaného regionálního operačního programu,
- programový rámec operačního programu zaměstnanost.

Programové rámce jsou zpracovány s ohledem na Národní dokument, který u jednotlivých operačních programů a jejich specifických cílů uvádí územní dimenze. V případě SCLLD je

relevantní územní dimenze pro rozvoj venkova, což je území pokryté místními akčními skupinami, v němž bude uplatněn nástroj CLLD.²⁰

3.4.2 Priority a cíle MAS Hrubý Jeseník

Priority a cíle strategického plánu Leader (SPL) jsou prezentovány v rámci připravených Fichí. Cílem bylo na základě široké diskuse a rovněž s ohledem na analýzu území, SWOT analýzu, provedené průzkumy mapující připravované projekty a skutečné potřeby místních subjektů zpracováno 12 Fichí, které by měly zajistit reálné naplnění vizí Regionu Bruntálska a Vrbenska.

Tabulka 7 Názvy fichí MAS Hrubý Jeseník

Názvy fichí MAS Hrubý Jeseník		
FICHE	programové období 2007-2013	programové období 2014-2020
Fiche 1	Rozvoj drobného podnikání	Zemědělské podniky
Fiche 2	Lesnické provozovny	Rozvoj místní produkce
Fiche 3	Investice do lesů- infrastruktura	Nezemědělské činnosti
Fiche 4	Výroba potravin	Spolupráce
Fiche 5	Les k rekreaci a poznání	
Fiche 6	Rozvoj měkké turistiky	
Fiche 7	Rozvoj a obnova obcí	
Fiche 8	Občanské vybavení a služby	
Fiche 9	Obnova historického a kulturního dědictví	
Fiche 10	Ubytování a sport	
Fiche 11	Stavby pro zemědělství	
Fiche 12	Nezemědělská činnost zemědělců	

Zdroj: vlastní zpracování dle strategických plánů MAS Hrubý Jeseník

Pro období 2014-2020 je zpracována strategie komunitně vedeného místního rozvoje. SCLLD je základním koncepčním dokumentem širšího venkovského území Bruntálska. Strategie stanovuje rozvojové cíle a principy, je nástrojem koordinace a propojení odvětvových hledisek s územními aspekty. Strategie je vytvářena na základě potřeb zjištěných na základě

²⁰http://mas.rymarovsko.cz/files/2014-2020/Strategie_komunitn%C4%9B_veden%C3%A9ho_m%C3%ADstn%C3%ADho_rozvoje_na_%C3%BAze_m%C3%AD_MAS_R%C3%9DMA%C5%98OVSKO_o.p.s._na_obdob%C3%AD_2014_-2020.pdf

doložitelného průzkumu regionu. V rámci strategie jsou zpracovány 4 Fiche, které by měly zajistit naplnění vizí Regionu Bruntálsko.

Akční plán se zaměřuje na popis programových rámců s rozdělením na opatření CLLD a tématy projektů, včetně principů pro určení preferenčních kritérií. Principy definují, jak budou zaměřena preferenční kritéria při výzvě MAS.²¹

Programové rámce jsou nástrojem implementace strategie. Definují realizaci dílčí části strategie prostřednictvím jednoho z dotačních programů spolufinancovaných z fondů EU. Pro každý relevantní program podporovaný z evropských strukturálních a investičních fondů byl zpracován samostatný programový rámec, který je v souladu s relevantními programy pro období 2014-2020. V případě MAS Hrubý Jeseník je relevantním programem OPZ, IROP, PRV. Fiche obsažené v programovém rámci PRV definují navrhovaná opatření SCLLD s uvedením typologie podporovaných projektů.

3.4.3 Srovnání priorit MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník

Zaměření Fichí místních akčních skupin je jednoznačně vázáno na potenciál, který nabízí spravované území jednotlivých MAS. Priority a cíle v námi vybraných MAS však nejsou příliš odlišné. Ačkoliv MAS Rýmařovsko má rozdělenou oblast podpory do 9 Fichí zatím co MAS Hrubý Jeseník do 12. U obou MAS je oblast podpory více méně shodná, jedná se o oblasti rozvoje občanské vybavenosti, rozvoje a obnova obcí, kulturního dědictví, zemědělství, ubytování a sport. Zajímavé je, že u obou místních akčních skupin, ze strany žadatelů není zájem o některé projekty. Zejména projekty zaměřené na podporu cestovního ruchu či investice do lesů.

V novém programovém období 2014-2020 si obě dvě místní akční skupiny stanovily méně Fichí. Konkrétně Mas Rýmařovsko snížilo počet z 9 na 6. U MAS Hrubý Jeseník je snížení razantnější a to z 12 Fichí na 4. V novém programovém období se místní akční skupiny zaměřily na oblast podpory v rámci zemědělství, rozvoj produkce a spolupráce.

3.5 Hospodaření místních akčních skupin

Při procesu spolupráce je nutné financovat běžné náklady společné činnosti a dále náklady společně realizovaných aktivit. Největším zdrojem příjmů většiny sdružení jsou pravidelné členské příspěvky, některá sdružení požadují rovněž příspěvky vstupní. Výše příspěvků je

²¹ http://mashj.cz/wp-content/uploads/2016/01/CLLD_MAS_Hruby_Jesenik_vecne-_hodnoceni_3.-kolo.pdf

stanovena rozhodnutím valné hromady, nebo rady. Největší zdroj příjmů pro místní akční skupiny tvoří dotace.

Mezi náklady místních akčních skupin patří zejména náklady spojené s provozem MAS, osobní a cestovní náklady a s tím spojené vzdělávání zaměstnanců, školení a účast na seminářích. Další nezanedbatelnou částkou jsou náklady spojené se splácením různých půjček a poplatků.

3.5.1 Hospodaření MAS Rýmařovsko

Obecně prospěšná společnost každoročně sestavuje svůj rozpočet a hospodaří podle něj. Rozpočet je sestavován na kalendářní rok. Schvalování roční účetní závěrky a výroční zprávy je v pravomoci správní rady. Výnosy, náklady a výsledky hospodaření jsou zobrazeny v tabulce.

Tabulka 8: Hospodaření v letech 2011-2015 (v tis. Kč)

Hospodaření MAS Rýmařovsko						
Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Výnosy	911	1 975	4 711	2 270	2 624	2 257
Náklady	1 887	1 676	4 306	1 575	2 525	1 746
Výsledek hospodaření	-976	299	405	695	99	511

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv 2011-2015

Z tabulky je patrné, že v posledních letech je hospodářský výsledek společnosti kladný. Ztráty z minulých let hospodaření společnost uhradila v roce 2013, právě z kladného hospodářského výsledku. V tom samém roce vytvořila rezervní fond s částkou 127.554 Kč a stále jej navyšuje.

Tabulka 9: Hospodaření MAS Rýmařovsko (v tisících)

MAS Rýmařovsko												
	2011	podíl v %	2012	podíl v %	2013	podíl v %	2014	podíl v %	2015	podíl v %	průměr (2011- 2015)	podíl v %
náklady	895	100	1 281	100	1 006	100	1 613	100	715	100	1 114	100
osobní náklady	733	82	640	50	695	65	792	49	575	80	687	62
služby	131	15	374	29	249	24	795	49	92	13	328	29
ostatní	31	3	266	21	122	11	25	2	47	7	98	9
výnosy	982	100	1 229	100	2 270	100	2 624	100	2 257	100	1 872	100

tržby za vlastní výkony a služby	270	28	308	25	75	3	155	6	320	14	226	12
přijaté příspěvky	28	3	0	0	209	10	0	0	45	2	56	3
provozní dotace	683	69	786	64	1 986	87	1 936	74	581	26	1 194	64
ostatní	0	0	133	11	0	0	533	20	1 311	58	396	21

Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výročních zpráv MAS Rýmařovsko

Z tabulky je patrné, že největší část výnosů společnosti představují provozní dotace. Do nákladů řadíme náklady na hlavní činnost a osobní náklady. Osobní náklady se odrážejí od počtu zaměstnanců. MAS Rýmařovsko má 1 zaměstnance (manažera) na plný úvazek a 4 zaměstnance zapojené do projektů na částečný úvazek. Do služeb řadíme zejména náklady na cestovné, reprezentaci, školení apod.

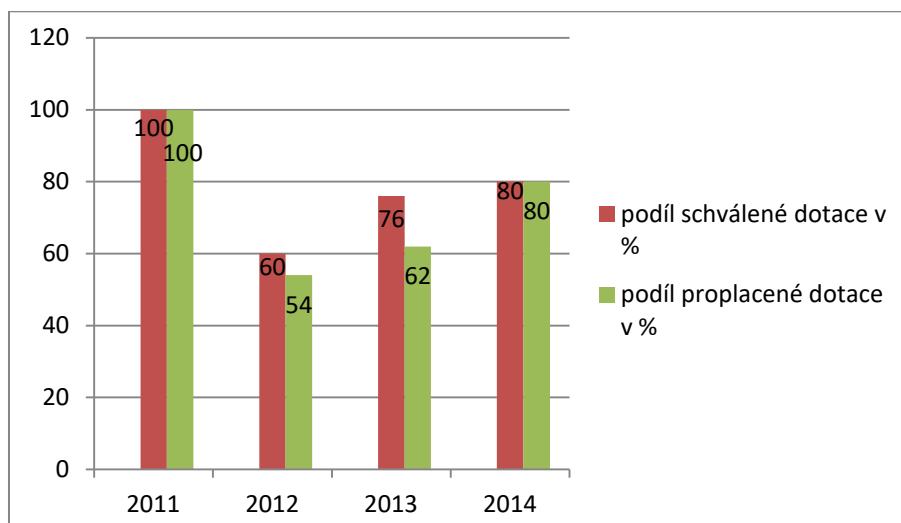
Tabulka 10: Čerpání alokace na projekty MAS Rýmařovsko

rok vyhlášení	požadované dotace v Kč	schválené dotace v Kč	podíl schválené dotace v %	proplacené dotace v Kč	podíl vyplacené dotace v %
2011	6 262 280	6 262 280	100	6 262 280	100
2012	8 396 103	5 022 163	60	4 574 723	54
2013	7 129 366	5 443 823	76	4 448 244	62
2014	938 787	750 487	80	750 487	80
CELKEM	22 726 536	17 478 753	77	16 035 734	70

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dokumentů MAS Rýmařovsko

Z tabulky je patrné, že dotace v čase klesají. V roce 2014 činily dotace pouze 750 000 Kč, jelikož končilo programové období 2007-2013. Právě v tomto roce se dotace dočerpávaly.

Obrázek 5 Podíl schválených a proplacených dotací MAS Rýmařovsko

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních dokumentů MAS Rýmařovsko

Z obrázku vyplývá, že ne vždy jsou všechny požadované dotace proplaceny v plné výši.

3.5.2 Hospodaření MAS Hrubý Jeseník

Spolek každoročně sestavuje svůj rozpočet a hospodaří podle něj. Rozpočet je sestavován na kalendářní rok. Schvalování roční účetní závěrky a výroční zprávy je v pravomoci výboru. Výnosy, náklady a výsledky hospodaření jsou zobrazeny v tabulce.

Finanční prostředky na provoz MAS jsou tvořeny

- získáním podpory prostřednictvím Programu rozvoje venkova,
- členskými příspěvky – každý člen je povinen platit členské příspěvky na základě sazebníku, který schvaluje Valná hromada,
- konzultací projektových záměrů a jejich zpracování do žádostí o dotace na základě sazebníku schváleného Výborem partnerství,
- realizací vlastních projektů/ programů z evropských / národních/ krajských dotačních zdrojů.

Tabulka 11 Hospodaření v letech 2011-2015 (v tis. Kč)

Hospodaření MAS Hrubý Jeseník					
	2011	2012	2013	2014	2015
Výnosy	2 023	2 454	1 219	2 004	1 561
Náklady	1 759	2 452	1 275	1 673	1 958
výsledek hospodaření	264	2	-56	331	-397

Zdroj: vlastní zpracování dle Výročních zpráv 2011-2015

V posledních letech je hospodářský výsledek kladný. Mimo roky 2013 a 2015 kdy byl výsledek hospodaření ve ztrátě.

Tabulka 12 Hospodaření MAS Hrubý Jeseník (v tisících)

MAS Hrubý Jeseník										
	2012	podíl v %	2013	podíl v %	2014	podíl v %	2015	podíl v %	průměr (2011- 2015)	podíl v %
náklady	967	100	1 008	100	1 376	100	1 919	100	1 317	100
osobní náklady	818	85	599	59	785	57	1 115	58	830	63
daně a poplatky	2	0	6	1	0	0	2	0	9	1
služby	147	15	203	20	46	3	778	41	293	22
ostatní		0	200	20	544	40	24	1	256	20
výnosy	1 175	100	1 134	100	1 786	100	1 561	100	1 414	100
tržby za vlastní výkony a služby	26	2	0	0	34	2	17	1	26	2
přijaté příspěvky	96	8	306	27	309	17	439	28	287	20
provozní dotace	1 024	87	828	73	1 414	79	1 104	71	907	64
ostatní	30	3		0	28	2	1	0	15	1

Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výročních zpráv MAS Hrubý Jeseník

Největší část výnosů společnosti představují provozní dotace. Dalšími výnosy jsou členské příspěvky. Do nákladů řadíme náklady na hlavní činnost a osobní náklady. Osobní náklady se odrážejí od počtu zaměstnanců. MAS Hrubý Jeseník má 1 zaměstnance (manažera) na plný úvazek a 4 zaměstnance zapojené do projektů na částečný úvazek.

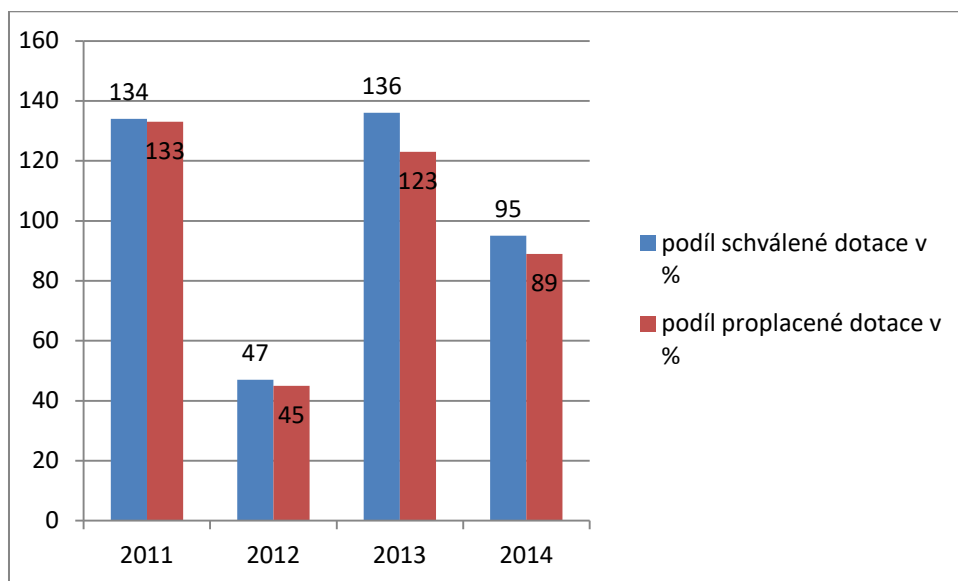
Tabulka 13 Čerpání alokace na projekty MAS Hrubý Jeseník

rok vyhlášení	požadované dotace v Kč	schválené dotace v Kč	podíl schválené dotace v %	proplacené dotace v Kč	podíl proplacené dotace v %
2011	3 202 426	4 287 852	134	4 269 027	133
2012	4 342 798	2 034 954	47	1 957 934	45
2013	4 913 617	6 683 748	136	6 065 828	123
2014	869 710	825 273	95	776 768	89
CELKEM	13 328 551	13 831 827	104	13 069 557	98

Zdroj: Vlastní zpracování dle ex post hodnocení Strategického plánu LEADER MAS Hrubý Jeseník

Z tabulky vyplývá, že nejvíce proplacených dotací bylo v roce 2013 ve výši 6 065 828 Kč. Naopak nejnižší byly v roce 2014 ve výši 776 768 Kč.

Obrázek 6 Podíl schválených a proplacených dotací MAS Hrubý Jeseník

Zdroj: Vlastní zpracování dle ex post hodnocení Strategického plánu LEADER MAS Hrubý Jeseník

Z obrázku vyplývá, že ne vždy jsou všechny požadované dotace proplaceny v plné výši.

3.5.3 Srovnání hospodaření MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník

Obě místní akční skupiny hospodaří dle schváleného rozpočtu. Jedna hospodaří lépe a druhá hůř. Přestože MAS Rýmařovsko nevybírá žádné členské příspěvky pouze vstupní příspěvky a to ve výši 5 000 Kč, je její výsledek hospodaření v posledních letech kladný. Z kladného výsledku hospodaření vytvořila místní akční skupina rezervní fond, který je ve výši 737 724 Kč

Oproti tomu MAS Hrubý Jeseník vybírá členské příspěvky, které se v roce 2011 navyšovaly z 8 Kč/obyvatel na 10 Kč na obyvatele a to z důvodu splacení dluhu městu Bruntál. Výsledek hospodaření v letech 2013 a 2015 je záporný. V roce 2013 mohlo být jednou z příčin velká nejistota s končícím programovým obdobím a s tím spojené ukončené financování všech místních akčních skupin.

V roce 2015 se MAS Hrubý Jeseník sloučil s MAS Nízký Jeseník, kdy tuto fúzi doprovázelo několik nepříjemností. A právě fúze MAS může být jednou z příčin záporného výsledku hospodaření.

V dalším programovém období budou nejspíše u MAS Hrubý Jeseník členské příspěvky stoupat a u MAS Rýmařovsko budou zavedeny. Jelikož bude provoz obou MAS v novém programovém období 2015-2021 financován z 95 % způsobilých výdajů prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Zbývajících 5 % budou muset obě

MAS pokrýt vlastními prostředky, nejčastěji členskými příspěvky nebo zpoplatněním doposud zdarma poskytovaných služeb. V minulém období 2007-2013 byl provoz MAS financován ze 100 %.

4 ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN V LETECH 2011-2015

Následující text bude věnován jednotlivým projektům uskutečněnými za období 2011-2015. Je provedena analýza všech uskutečněných projektu ve sledovaném období a snahou je zjistit v rámci, kterého sektoru se uskuteční nejvíce projektů. Věnuje se jednotlivým ukazatelům Fiche, snaží se zjistit v rámci které Fiche se uskutečnilo nejvíce projektů a čeho se týkaly. Nakonec je provedena komparace mezi jednotlivými obcemi v oblastech, jako jsou výše finančních prostředků na obyvatele, a zda je tato forma spolupráce pro jednotlivé obce finančním přínosem.

4.1 Realizované projekty

MAS v rámci svých aktivit pomáhají realizovat projekty v rámci metody LEADER programu rozvoje venkova. Finance mohou získat podnikatelé a neziskové organizace (soukromý sektor), obce a školy (veřejný sektor).

MAS během plánovaného období plní cíle dle SPL prostřednictvím realizace konkrétních projektů, respektive přerozdělením finančních prostředků žadatelů, kteří žádají o dotace a pak projekty realizují.

Tabulka 14 Počet realizovaných a výše alokované dotace MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník v období 2011-2015

	MAS	
	Rýmařovsko	Hrubý Jeseník
počet projektů	31	32
dotace v (mil. Kč)	16 016	13 404

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv

Místní akční skupiny zrealizovaly ve sledovaném období 2011- 2015 celkem 63 projektů, jejichž celková alokovaná dotace činí 29 420 000 Kč. Přehledy projektů a dotací MAS Rýmařovsko ve sledovaném období je přiložen v příloze 7. Přehledy projektů a dotací MAS Hrubý Jeseník ve sledovaném období je přiložen v příloze 8.

4.2 Projekty dle sektorů

Jednou z podmínek pro založení místní akční skupiny je, že zástupci veřejné správy mohou tvořit maximálně polovinu členů MAS.

4.2.1 Projekty dle sektorů MAS Rýmařovsko

Následující tabulka vyjadřuje počet realizovaných projektů MAS Rýmařovsko dle jednotlivých sektorů. Z celkových 31 podpořených projektů, bylo 74 % procent projektů realizováno ve veřejném sektoru. Naopak 26 % procent projektů bylo realizováno v soukromém sektoru. Z hlediska financování byl veřejný sektor financován téměř ze 70 % a soukromý jen z 30 %.

Tabulka 15 Přehled projektů a finančních prostředků v rámci jednotlivých sektorů MAS Rýmařovsko

MAS Rýmařovsko					
	Počet podaných projektů			Přidělené dotace	
Fiche	Veřejný sektor	Soukromý sektor	Celkem	Veřejný sektor Dotace	Soukromý sektor Dotace
Fiche 1					
Fiche 2					
Fiche 3	2		2	1 118 276	
Fiche 4	19	2	21	9 131 562	2 245 265
Fiche 5	2	4	6	591 386	1 799 484
Fiche 6					
Fiche 7					
Fiche 8		2	2		1 129 946
Fiche 9					
Celkem	23	8	31	10 841 224	5 174 695
Procenta	74%	26%	100%	68%	32%

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MAS Rýmařovsko

MAS Rýmařovsko umožnila čerpání dotaci programu rozvoje venkova metodou LEADER celkem pro 31 projektů podaných v období 2011-2015 v objemu 16 015 919 Kč Z tabulky je patrné, že počet podaných projektů byl pouze u jedné třetiny Fichí. Alokace finančních prostředků do veřejného sektoru byla téměř dvakrát vyšší než do soukromého sektoru.

4.2.2 Projekty dle sektorů MAS Hrubý Jeseník

Tabulka vyjadřuje počet realizovaných projektů dle jednotlivých sektorů. Z celkových 32 podpořených projektů, bylo 38 % projektů realizováno ve veřejném sektoru. Naopak 62 %

projektů bylo realizováno v soukromém sektoru. Z hlediska financování byl veřejný sektor financován z 55 % a soukromý ze 45 %.

Tabulka 16 Přehled projektů a finančních prostředků v rámci jednotlivých sektorů MAS Hrubý Jeseník

MAS Hrubý Jeseník					
	Počet podaných projekty			Přidělené dotace	
Fiche	Veřejný sektor	Soukromý sektor	Celkem	Veřejný sektor Dotace	Soukromý sektor Dotace
Fiche 1		3	3		408 154
Fiche 2					
Fiche 3					
Fiche 4		1	1		311 310
Fiche 5					
Fiche 6					
Fiche 7	4		4	2 426 096	
Fiche 8	5	6	11	3 964 589	2 872 511
Fiche 9	3	5	8	1 011 375	811 800
Fiche 10		5	5		1 598 503
Fiche 11					
Fiche 12					
Celkem	12	20	32	7 402 060	6 002 278
Procenta	38%	62%	100%	55%	45%

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MAS Hrubý Jeseník

MAS Hrubý Jeseník umožnila čerpání dotací programu rozvoje venkova metodou LEADER celkem pro 32 projektů podaných v období 2011-2015 v objemu 13 404 338 Kč. Z tabulky je patrné, že počet podaných projektů bylo u poloviny Fichí. Alokace finančních prostředků do veřejného sektoru je téměř stejná jako do soukromého sektoru.

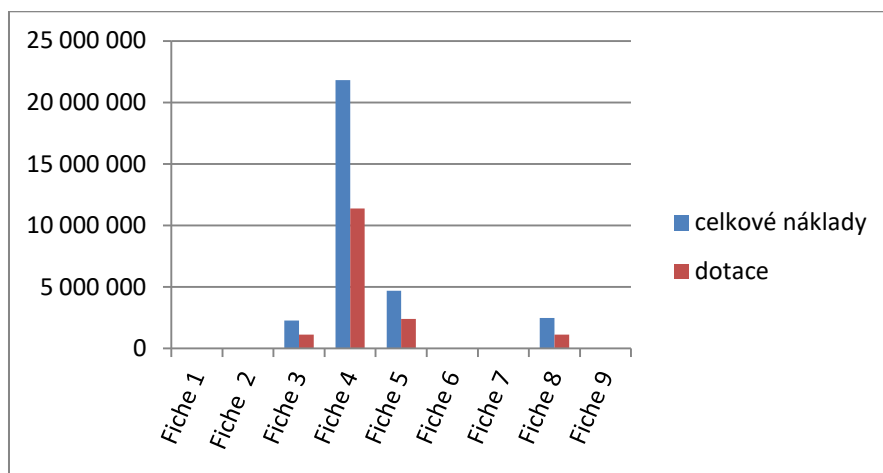
4.3 Čerpání finančních prostředků se zaměřením na Fiche

V této části se zaměříme na čerpání finančních prostředků obcemi na jednotlivé Fiche, které si MAS určily prostřednictvím dokumentů „Strategie plánu LEADER“. Budeme zkoumat, v rámci které Fiche bylo uskutečněno nejvíce projektů, za sledované období 2011-2015.

4.3.1 MAS Rýmařovsko

MAS Rýmařovsko si ve SPL určila celkem 9 Fichí v rámci kterých mohly jednotlivé obce podávat žádosti.

Obrázek 7 Celkové náklady na projekty a dotace dle Fichí MAS Rýmařovsko

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentů MAS Rýmařovsko

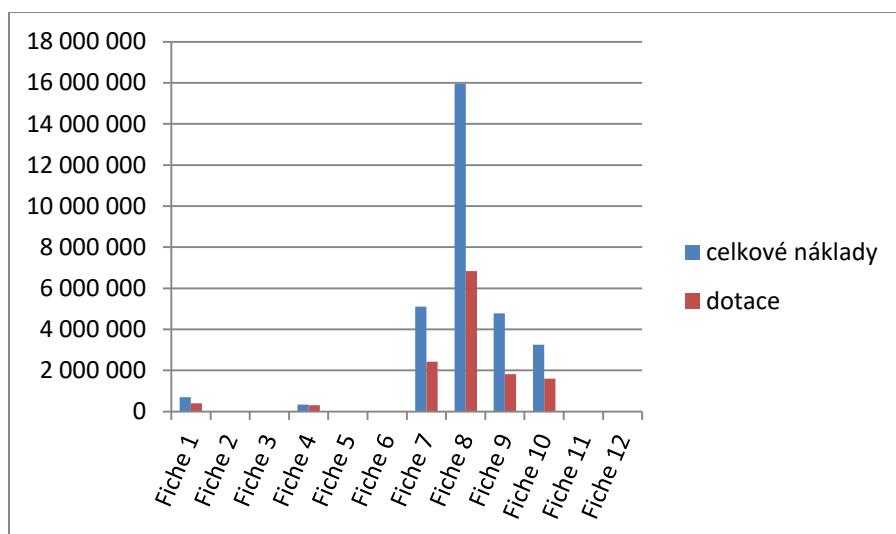
Z obrázku je patrné, že žadatelé plně nevyužívaly všech devíti stanovených Fichí. Nejvíce žadatelé čerpaly z Fiche č. 4 s názvem Rozvoj obcí, občanská infrastruktura a služby a to v celkem 21 projektech. Na druhé příčce se umístila Fiche č. 5 Kulturní dědictví. Naopak u Fichí 1,2,6,7, a 9 nejsou evidovány žádné projekty.

V období 2011-2015 nejvíce dotačních peněz v tomto období bylo vyplaceno v rámci Fiche 4. V rámci této Fiche bylo vyplaceno 11 376 827 Kč, což je 71 % všech alokovaných financí.

4.3.2 MAS Hrubý Jeseník

MAS Hrubý Jeseník si ve SPL určila celkem 12 Fichí v rámci kterých mohou jednotlivý žadatelé podávat žádosti.

Obrázek 8 Celkové náklady na projekty a dotace dle Fichí MAS Hrubý Jeseník

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentů MAS Hrubý Jeseník

Z obrázku je patrné, že žadatelé plně nevyužívaly všech dvanácti stanovených Fichí. Nejvíce žadatelé čerpaly z Fiche č. 8 s názvem Občanské vybavení a služby a to v celkem 11 projektech. Na druhé příčce se umístila Fiche č. 9 Obnova historického a kulturního dědictví.

V období 2011-2015 nejvíce dotačních peněz v tomto období bylo vyplaceno v rámci Fiche 8. V rámci této Fiche bylo vyplaceno 6 837 100 Kč, což je 51 % všech alokovaných financí. Naopak v rámci Fichí 2, 3, 5, 11 a 12 nebyly realizovány žádné projekty.

4.4 Komparace čerpání finančních prostředků z programu LEADER

V následující kapitole je provedena komparace čerpání finančních prostředků LEADER

4.4.1 MAS Rýmařovsko

MAS Rýmařovsko umožnilo čerpání dotací z programu rozvoje venkova metodou LEADER celkem pro 31 projektů podaných v období 2011- 2015 v objemu 16 015 919 Kč.

Následující tabulka vyjadřuje pořadí obcí v oblasti čerpání prostředků z programu LEADER za období 2011-2015. Uvádíme zde částku, která byla jednotlivým obcím proplacena.

Tabulka 17 Čerpání prostředků obcemi

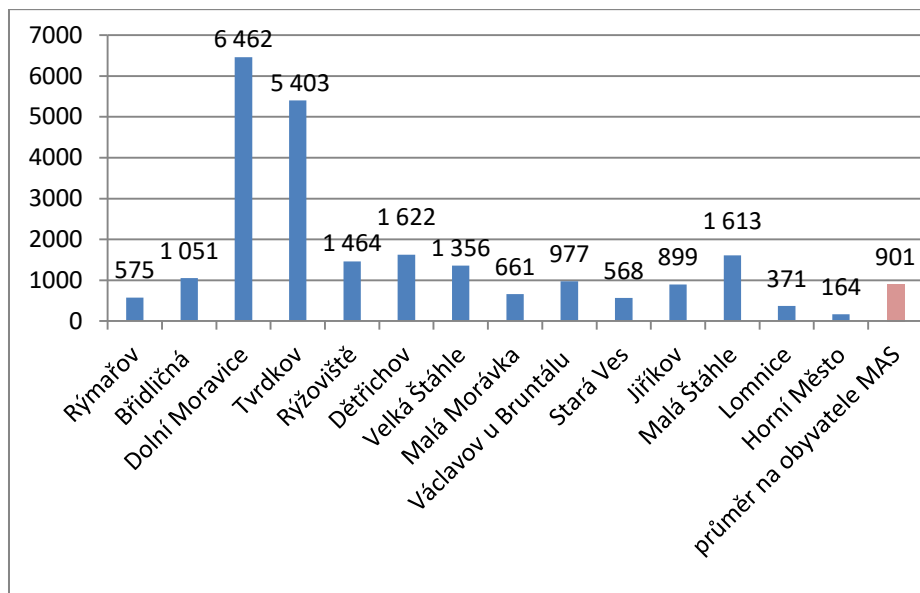
pořadí	Obec	Čerpané dotace	procentuální vyjádření čerpání celkové dotace	přínos na obyvatele
1	Rýmařov	4 809 530	30	575
2	Břidličná	3 491 214	22	1 051
3	Dolní Moravice	2 507 326	16	6 462
4	Tvrdkov	1 194 184	7	5 403
5	Rýžoviště	870 837	6	1 464
6	Dětřichov	710 592	4	1 622
7	Velká Štáhle	462 286	3	1 356
8	Malá Morávka	447 440	3	661
9	Václavov u Bruntálu	438 857	3	977
10	Stará Ves	290 745	2	568
11	Jiříkov	231 872	1	899
12	Malá Štáhle	227 500	1	1 613
13	Lomnice	187 936	1	371
14	Horní Město	145 600	1	164

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MAS Rýmařovsko

Jak můžeme vidět, nejvyšší dotaci ve výši 4 809 530 Kč získalo město Rýmařov. Tato částka tvořila 30 % z finálně proplacené dotace MAS. Je logické, že největším realizátorem bylo

město Rýmařov, jelikož se jedná o největší město společnosti. Na druhém místě pak čerpalo město Břidličná a to ve vší 3 491 214Kč (22 % z celkové dotace) a na třetím místě se umístila Obec Dolní Moravice, které byly proplaceny finanční prostředky ve výši 2 507 326 Kč (16 %).

Obrázek 9 Průměr přidělených finančních prostředků na obyvatele MAS Rýmařovsko

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MAS Rýmařovsko

Při přepočtu přínosu na obyvatele jsou nejvyšší dotace spíše v menších obcích s méně obyvateli. Což vidíme v následujícím obrázku. Při výpočtu průměru na obyvatele za celou MAS Rýmařovsko, který byl ve výši 901 Kč, tento průměr přesáhlo 57 % obcí. Obce, které měly vyšší průměr, než průměr MAS byly obce Břidličná, Dolní Moravice, Tvrdkov, Rýžoviště, Dětrichov, Velká Štáhle, Václavov u Bruntálu a Malá Štáhle. Největší finanční částku připadající na jednoho obyvatele připadá na obec Dolní Moravice a to ve výši 6 462 Kč, což je o 5 561 Kč víc oproti průměru MAS. Na druhém místě je obec Tvrdkov s finanční částkou na obyvatele ve výši 5 403 Kč, což je taky nad průměrem MAS o 4 502 Kč. Na třetím místě je obec Dětrichov s částkou 1 622 Kč na jednoho obyvatele. Tento rozdíl už není tak markantní jako u předchozích dvou obcí, ale i tak je oproti průměru MAS vyšší o 721 Kč na obyvatele.

Naopak obce, které nedosáhly ani průměru finanční prostředků na obyvatele za celou MAS byly obce Malá Morávka, Stará Ves, Lomnice, Horní Město a město Rýmařov.

4.4.2 MAS Hrubý Jeseník

Mas Hrubý Jeseník umožnilo čerpání dotací z programu rozvoje venkova metodou LEADER celkem pro 32 projektů podaných v období 2011- 2015 v objemu 13 404 338 Kč, které čerpaly subjekty (obce, spolky, podnikatelé a zemědělci) z 8 obcí z celkových 28 obcí.

Následující tabulka vyjadřuje pořadí obcí v oblasti čerpání prostředků z programu LEADER za období 2011-2015. Uvádíme zde částku, která byla jednotlivým obcím proplacena.

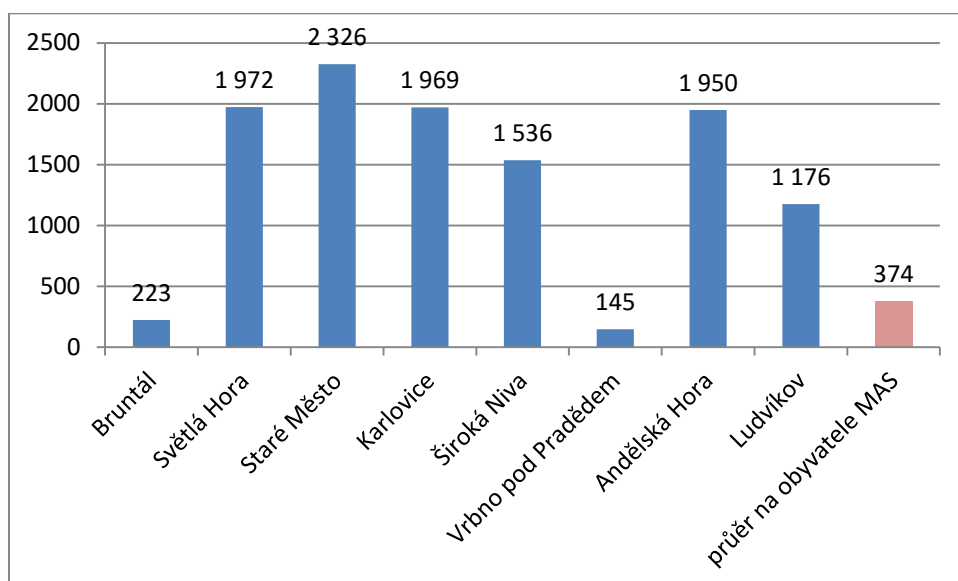
Tabulka 18: Čerpání prostředků obcemi

pořadí	Obec	Čerpané dotace	procentuální vyjádření čerpání celkové dotace	přínos na obyvatele
1	Bruntál	3 708 845	28	223
2	Světlá Hora	2 874 540	21	1 972
3	Staré Město	2 109 542	16	2 326
4	Karlovice	1 996 746	15	1 969
5	Široká Niva	855 560	6	1 536
6	Vrbno pod Pradědem	765 155	6	145
7	Andělská Hora	735 300	5	1 950
8	Ludvíkov	358 650	3	1 176

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MAS Hrubý Jeseník

Jak můžeme vidět, nejvyšší dotaci ve výši 3 708 845 Kč získalo město Bruntál. Tato částka tvořila 28 % z finálně proplacené dotace MAS. Je logické, že největším realizátorem bylo město Bruntál, jelikož se jedná o největší město společnosti. Na druhém místě pak čerpala obec Světlá Hora a to ve výši 2 874 540 Kč (21 % z celkové dotace) a na třetím místě se umístila Obec Staré Město, které byly proplaceny finanční prostředky ve výši 2 109 542 Kč (16 %).

Obrázek: 2 Průměr přidělovaných finančních prostředků na obyvatele MAS Hrubý Jeseník

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MAS Hrubý Jeseník

Z obrázku vidíme, že při výpočtu průměru na obyvatele za celou MAS Hrubý Jeseník, který byl ve výši 374 Kč, tento průměr přesáhlo 75 % obcí. Obce, které měly vyšší průměr, než průměr MAS byly obce Světlá Hora, Staré Město, Karlovice, Široká Niva, Andělská Hora a Ludvíkov. Největší finanční částku připadající na jednoho obyvatele připadá na obec Staré Město a to ve výši 2 326 Kč, což je o 1 952 Kč víc oproti průměru MAS. Na druhém místě je obec Světlá Hora s finanční částkou na obyvatele ve výši 1 972 Kč, což je taky nad průměrem MAS o 1 598 Kč. Na třetím místě je obec Karlovice s částkou 1 969 Kč na jednoho obyvatele, která je oproti průměru MAS vyšší o 1 595 Kč na obyvatele.

Naopak obce, které nedosáhly, ani průměru finanční prostředků na obyvatele za celou MAS byla města Vrbno pod Pradědem a Bruntál.

4.5 Úspěšnost obcí v čerpání o dotace

Nyní u každé obce uvedeme údaje o počtu projektů – úspěšných a neúspěšných, abychom zjistily, které obce byly nejvíce aktivní v oblasti žádosti o projekt (dotaci).

4.5.1 Úspěšnost obcí MAS Rýmařovsko

Ve sledovaném období čerpaly dotace všechny obce na území MAS Rýmařovska.

Tabulka 19 Srovnání obcí MAS Rýmařovsko dle projektů

Obec	Podané projekty	úspěšné projekty	úspěšnost projektů v %
Malá Štáhle	2	1	50

Tvrdkov	3	3	100
Jiříkov	1	1	100
Velká Štáhle	4	1	25
Dolní Moravice	6	5	83
Dědřichov nad Bystřicí	2	2	100
Václavov u Bruntálu	2	1	50
Lomnice	1	1	100
Stará Ves	2	1	50
Rýžoviště	3	3	100
Malá Morávka	1	1	100
Horní Město	2	1	50
Břidličná	6	6	100
Rýmařov	6	4	67

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MAS Rýmařovsko

Jak můžeme vidět nejúspěšnější obcí je Břidličná, na druhém místě je Dolní Moravice a na třetím místě Rýmařov, který je největším městem MAS Rýmařovsko. A více než polovina všech obcí žádala pouze o jeden projekt.

Nyní si uvedeme obrázek, který představuje procentuální daných obcí MAS Rýmařovsko v žádosti o dotaci

Z tabulky vidíme, že polovina všech obcí má 100 % úspěšnost v žádosti o dotace, lze říci, že realizovaly všechny projekty, o které žádaly. Naopak nejneúspěšnější obcí v žádosti projektů je obec Velká Štáhle, která realizovala pouze 25 % projektů, o které žádala.

4.5.2 Úspěšnost obcí MAS Hrubý Jeseník

Ve sledovaném období ne všechny obce z územní působnosti MAS Hrubý Jeseník realizovaly projekty. V tabulce jsou zobrazeny pouze ty, které ve sledovaném období žádaly o dotaci.

Tabulka 20 Srovnání obcí MAS Hrubý Jeseník dle projektů

Obec	Podané projekty	úspěšné projekty	úspěšnost projektů v %
Bruntál	18	11	61
Světlá Hora	3	3	100
Staré Město	4	3	75
Karlovice	3	3	60
Vrbno pod pradědem	3	3	100
Andělská Hora	7	5	71
Ludvíkov	1	1	100

Široká Niva	1	1	100
-------------	---	---	-----

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výročních zpráv MAS Hrubý Jeseník

Jak můžeme vidět nejúspěšnější obcí je Bruntál, který byl úspěšný v 11 projektech, který je zároveň největším městem MAS Hrubý Jeseník. Na druhém místě je Andělská Hora.

Z tabulky je vidět, že polovina obcí z celkových 8, které žádaly o dotaci, byla 100 % úspěšná. Jedná se o Obce Světlá Hora, Vrbno pod Pradědem, Ludvíkov a Široká Niva.

5 ZÁVĚR

Místní akční skupiny jsou subjekty spolupracující na principu metody LEADER. Smyslem činnosti místních akčních skupin je spolupráce veřejného a soukromého sektoru a společně přispívat k regionálnímu rozvoji ve venkovských oblastech.

Hlavní cílem práce bylo zkoumání přidělených finančních prostředků v rámci veřejných a soukromých subjektů. A dílčím cílem bylo zhodnocení vybraných místních akčních skupin. K naplnění cílů byla použita metoda analýzy a deskripce.

K vypracování se vycházelo z odborné literatury, informačních letáků a brožur, dat z webových stránek a oficiálních dokumentů místních akčních skupin v Moravskoslezském kraji.

V teoretické části byly vymezeny pojmy, jako je Veřejná správa, státní správa a samospráva. Byly popsány jednotlivé formy spolupráce v rámci České Republiky. Pozornost byla věnována zejména místním akčním skupinám, jejich členství v národní síti a krajské síti místních akčních skupin.

V praktické části byly podrobně popsány vybrané místní akční skupiny MAS Rýmařovsko a MAS Hrubý Jeseník. Byl popsán jejich vznik, organizační struktura, která se u vybraných místních akčních skupin moc neliší, priority a cíle a hospodaření. Byly analyzovány počty realizovaných projektů a výše alokované dotace ve sledovaném období 2011-2015.

Obě místní akční skupiny jsou založeny na otevřeném místním partnerství veřejné, soukromé a neziskové sféry. Místní akční skupiny přerozdělují finanční prostředky v jednotlivých Fichích SPL žadatelům na konkrétní projekty. Při srovnání alokace finančních prostředků v rámci jednotlivých sektorů, je v obou místních akčních skupinách více podporován veřejný sektor. U MAS Rýmařovska je podíl 68 % alokovaných dotací do veřejného sektoru a 32 % do soukromého sektoru. U MAS Hrubý Jeseník je podíl 55 % alokovaných dotací do veřejného sektoru a 45 % do soukromého sektoru. V oblasti financování je jedním z problémů nutnost předfinancování projektu. Pro tyto účely MAS využívají bankovní úvěry, u žadatelů však nastává problém, že nejsou schopni si projekty, které by byly podpořeny, předem předfinancovat. Na základě tohoto zjištění je možné stanovenou hypotézu vyvrátit.

Dále bylo zhodnoceno hospodaření. Náklady, které jsou tvořeny zejména osobními náklady (zahrnují platy zaměstnanců), které jsou u obou místních akčních skupin velmi podobné, jelikož obě dvě místní akční skupiny mají 1 zaměstnance na plný úvazek. Mezi největší

položky výnosů patří provozní dotace, které jsou u MAS Hrubý Jeseník za sledované období konstantní, zatím co u MAS Rýmařovsko se v posledním sledovaném roce provozní dotace snížily téměř o třetinu. Druhou největší položkou jsou členské příspěvky, které si místní akční skupiny stanovují samy.

Z hlediska čerpání finančních prostředků nejvyšší dotace čerpají města a obce s velkým počtem obyvatel. Ovšem při přepočtu přínosu na obyvatele jsou na tom lépe naopak obce s menším počtem obyvatel. Tyto obce jsou i více úspěšnější v žádostech o dotace. Na základě tohoto zjištění se potvrzuje, že z hlediska finančních prostředků je spolupráce výhodná právě pro malé obce.

Zajímavé je, že u obou místních akčních skupin se objevuje stejný problém. Ve strategickém plánu LEADER si stanovily Fiche a ne všechny byly vyhlášeny ve výzvách. Tím pádem v rámci některých Fichí nebyly realizovány žádné projekty. Obě dvě místní akční skupiny se poučily z chyb z minulého programového období a v následujícím programovém období snížily počet Fichí. Snad budou všechny stanovené Fiche plně využívány.

Díky studii vybraných místních akčních skupin, lze říci, že rozvoj MAS na území Moravskoslezského kraje má velký přínos. Doufám, že v následujícím programovém období bude spolupráce alespoň tak dobrá jako v tom minulém, ne-li lepší.

Seznam použité literatury

knihy

1. ČERMÁK, Daniel a Jana VOBECKÁ. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-067-4.
2. GALVASOVÁ, Iva. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 978-80-86251-20-2. ISSN 80-251-20-9.
3. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
4. KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. ISBN 978-80-87284-44-5.
5. WADE, Philippe a Petri RINNE. *Průvodce programem LEADER: založený na zkušenostech z Finska, Irska a České republiky: závěrečná zpráva nadnárodního projektu LEADER*. Brno: Ústav územního rozvoje ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, 2011. Publikace Komise pro venkovskou politiku. ISBN 978-80-87318-20-1.

Legislativa

6. Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích, ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 129/2000 Sb., Zákon o krajích, ve znění pozdějších předpisů
8. Zákon č. 248/2000 Sb., Zákon o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů

Elektronické zdroje

9. AGRI: LEADER – Budoucnost venkova 2009 [cit. 2017-06-25] Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf
10. Brožura metoda LEADER a CLLD [cit. 2017-06-25] dostupné z: <http://nmascr.cz/aktuality/2015/brozura-metoda-leader-a-clld>
11. Charakteristika Moravskoslezského kraje [online]. [cit. 2017-07-04]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xt/charakteristika_moravskoslezskeho_kraje

12. *Mapa území MAS Hrubý Jeseník* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mashj.cz/wp-content/uploads/2015/02/Priloha_2_Mapu_uzemi_seznam_obci.pdf
13. *Mapa území MAS Rýmařovsko* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: <http://mas.rymarovsko.cz/mas-rymarovsko>
14. *MAS Hrubý Jeseník: Výroční zpráva 2011* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mashj.cz/dwnld/vyrocní_zprava_2011.pdf
15. *MAS Hrubý Jeseník: Výroční zpráva 2012* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mashj.cz/dwnld/vyrocní_zprava_2012.pdf
16. *MAS Hrubý Jeseník: Výroční zpráva 2013* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mashj.cz/dwnld/vyrocní_zprava_2013.pdf
17. *MAS Hrubý Jeseník: Výroční zpráva 2014* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mashj.cz/wp-content/uploads/2014/12/Vyrocní_zprava_2014.pdf
18. *MAS Hrubý Jeseník: Výroční zpráva 2015* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mashj.cz/wp-content/uploads/2013/02/Vyrocní_zprava_2015-1.pdf
19. *MAS Rýmařovsko: Výroční zpráva 2010* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/vyrocní_zpravy/vyrocní_zprava_2010.pdf
20. *MAS Rýmařovsko: Výroční zpráva 2011* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/vyrocní_zpravy/Vyrocní_zprava_za_rok_2011.pdf
21. *MAS Rýmařovsko: Výroční zpráva 2012* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD_zpr%C3%A1va_za_rok_2012_-_Dokument_aplikace_Microsoft_Word.pdf
22. *MAS Rýmařovsko: Výroční zpráva 2013* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/vyrocní_zpravy/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD_zpr%C3%A1va_za_rok_2013.pdf
23. *MAS Rýmařovsko: Výroční zpráva 2014* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/vyrocní_zpravy/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD_zpr%C3%A1va_za_rok_2014.pdf
24. *MAS Rýmařovsko: Výroční zpráva 2015* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/vyrocní_zpravy/v%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD_zpr%C3%A1va_za_rok_2015.pdf

25. *Samospráva* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=32&ht=ve%F8ejn%E1+spr%E1va>
26. *Stanovy MAS Hrubý Jeseník* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mashj.cz/wp-content/uploads/2014/12/Stanovy_18_12_2015.pdf
27. *Stanovy společnosti NS MAS* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/>
28. *Statut společnosti MAS Rýmařovsko* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/standartizace_2014-2020/01/Statut_spole%C4%8Dnosti_R%C3%9DMA%C5%98OVSKO_o.p.s._ze_dne_29.10.2015.pdf
29. *Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Hrubý Jeseník* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mashj.cz/wp-content/uploads/2015/02/CLLD_MAS_Hruby_Jesenik.pdf
30. *Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Rýmařovsko* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/2014-2020/Strategie_komunitn%C4%9B_veden%C3%A9ho_m%C3%ADstn%C3%ADho_rozvoje_na_%C3%BAzem%C3%AD_MAS_R%C3%9DMA%C5%98OVSKO_o.p.s._na_obdob%C3%AD_2014_-2020.pdf
31. *Strategický plán LEADER* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/uzemni_strategie/Strategick_pln_LEADER_2007.pdf
32. *Veřejná správa* [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: <http://www.verejnasprava.estranky.cz/clanky/1.-verejna-sprava.html>

Seznam zkratek

CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká Republika
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská Unie
GIZ	Přeshraniční impulzní centra
IROP	Integrovaný regionální operační program
ISÚ	Integrační strategie území
KS MAS	Krajské sdružení místní akční skupiny
LEADER	„Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale“ Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku
MA21	Místní agenda 21
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MZE	Ministerstvo zemědělství
NSMAS	Národní síť místních akčních skupin
NSZM	Národní síť zdravých měst
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
OPZ	Operační program zaměstnanost
PPP	(Public Private Partnership) Partnerství veřejného a soukromého sektoru
PRV	Program rozvoje venkova
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území
SMO ČR	Svaz měst a obcí České Republiky
SPL	Strategický plán Leader

SZIF

Státní zemědělský intervenční fond

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména §35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a §60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu §12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše)

V Ostravě dne

Tereza Heiderova

Tereza Heiderova

Seznam příloh

Příloha 1	Systém veřejné správy
Příloha 2	Členská základna NS MAS
Příloha 3	Mapa území MAS Rýmařovsko
Příloha 4	Mapa území MAS Hrubý Jeseník
Příloha 5	Členové MAS Rýmařovsko
Příloha 6	Členové MAS Hrubý Jeseník
Příloha 7	Přehled všech realizovaných projektů MAS Rýmařovsko v letech 2011-2015
Příloha 8	Přehled všech realizovaných projektů MAS Hrubý Jeseník v letech 2011-2015